

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO X

SREDA, 31. MAREC 1976

ŠTEVILKA 1

KONČNO VENDARLE

Jutri bodo odprli našo novo menzo

Naši glasili Informator in Rudar prinašata (sproti!) sporočila o vseh važnih dogodkih v delovni organizaciji. Pa zakaj tudi ne bi, ko pa imata množico ustvarjalnih dopisnikov, ki uredništvo kar zasipljejo s prispevki.

Glede na to sta glasili od vsega začetka — izčrpno, razumljivo, pravočasno in po resnici! — poročali tudi o poteku graditve našega novega obrata družbene prehrane, ki ga bodo jutri svečano odprli in izročili svojemu namenu. Obrat se v bleščeči popolnosti košati med manj pomembnima sosedoma — našima samskima domovoma ob Kersnikovi in Kidričevi cesti v Velenju.

Za tiste, ki so pozabili, kdaj se je začela izgradnja tega dolgo pričakovanega obrata med našimi samskimi delavci, naj ponovimo, da je bilo to leta 1974. Od takrat dalje (kdo bi vedel za natančni datum!) je skelet obrata nekaj tednov rasel **astro-nomsko naglo** in še bi rasel, če ne bi prišlo sušno obdobje (se ve kakšno!). Z drugimi besedami: nadaljnja izgradnja je prišla za nedoločen čas na psa, delavci pri objektu so pospravili lopate in drugo orodje (žalujoče!), investitor pa se je "vrigel" na lov za krediti! Nič posebnega, pri nas se to rado zgodi — vsak dan in vsepovsod.

Do lanskega dneva mrtvih je vse mirovalo v znamenju psa in lova za cvenkom. Po tem dnevu (kako simbolično!) pa smo v Informatorju lahko (veseli!) zapisali, da se bo izgradnja nadaljevala in končala do ... ne, do kdaj se bo končala, takrat nismo mogli zapisati, ker nihče ni vedel ali pa hotel povedati. Končno smo le zvrtili; rekli so: "8. marca 1976 bo menza slovesno odprta." in to smo v zadnji lanski številki Rudarja tudi sporočili. No, ravno 8. marca ni bila odprta, ker dandanes čas pač prehiteva dogodke — bo pa jutri, prvi dan aprila, ob 9. uri. Iz naših obratov in pisarn, kjer imajo dvojen čas za malico, lahko pridejo na prireditev med delom. Splačalo se bo. Delili bodo tudi krofe, ki so ostali od pusta. Tudi nekaj mokrega bo (od strehe!). Pa še igrali bodo — želodci naših "puršev", ki bodo še naprej bolj lačni.

Po dogovoru s
samoupravno interesno skupnostjo
naših lačnih "puršev"

Odkopno podporje KTU-2M nov up naših rudarjev za lažje in donosnejše delo

V petek, 12. marca, smo obiskali dopoldansko delovno izmeno na čelu v talninskem stebru jame VZHOD, ki so ga 18. septembra lanskega leta opremili z dotlej v našem rudniku še neznanim podporjem, s podporjem KTU-2M. Zaenkrat je to še edino čelo v našem rudniku s podporjem te vrste.

Kako je delo na tem čelu potekalo? Se je podporje, s katerim je opremljeno, obneslo? Bodo še več čel opremlili s takim podporjem, kot je na tem čelu?

O tem smo se pogovarjali z inženirjem Avgustom Terglavom, vodjem študija pri našem rudniku, ter kvalificiranim kopačem Ivanom Černošo, vodjem delovne izmene na tem čelu ob našem obisku!

Avgust Terglav

"V prvi polovici lanskega leta smo za poskus kupili 20 sekcij podporja KTU-2M; to podporje izdelujejo v ZSSR. Osnove sekcij so v ESO ojačali in potem smo s sekcijami obložili 33 metrov odkopne fronte v talninskem stebru jame VZHOD.

Tako dobljeno čelo je začelo obratovati 18. septembra 1975. Napredovalo je po strmini približno deset stopinj. Do 1. novembra smo na čelu odkopavali ročno, od takrat dalje pa je na njem kombajn ES-40 (popravljen stara LAJKA - prvi kombajn, s katerim smo odkopavali v našem rudniku).

Vgraditev kombajna je pospešila napredovanje. Vendar 5. novembra je v etaži na koti + 21 prišlo do požara, ki je preprečil nadaljnje odkopavanje na tem čelu. Šele 5. januarja letos smo lahko čelo zopet usposobili za odkopavanje. Zaradi posledic požara smo morali pri podporju zamenjati 12 stojk in opraviti remont elektro naprav. Večjih drugih okvar na podporju ni bilo.

Zdaj čelo obratuje brezhibno, v odkopni plošči, kjer je zdaj, pa bo le še do 17. marca. Do takrat bo zdajšnja ploščo odkopalo. Zato ga bomo demontirali in prestavili za ploščo nižje.

Rezultati

Do sedaj smo na tem čelu odkopali 54 600 ton lignita in dosegli poprečni odkopni učinek 34,4 tone/dnino — z zgornjo mejo občasnih odkopnih učinkov pri 40 tonah/dnino.

Odkopna višina se je gibala med 7 in 20 metri, dnevni napredek pa med 0,8 in 1,0 metra.

Na meter dolžinskega napredka smo pridobili okrog 17,8 tone lignita.

V eni izmeni je bilo na čelu 6 — 7 mož.

Osnovni nameni, ki smo jih zasledovali ob nabavi tega podporja, so bili:

Na čelu s podporjem KTU-2M

- dobiti čim bolj enostavno sodobno odkopno podporje za nadomestitev klasičnega odkopnega podporja;
- zmanjšati fizični napor in povečati varnost pri delu; ter
- doseči večje delovne učinke in napredke na odkopih in drugod v rudniku.

V kolikšni meri smo te namene dosegli, lahko povedo rudarji na tem čelu, nekaj pa tudi rezultati, ki sem jih malo prej navedel.

Načrti

V načrtu imamo uvedbo še enega takega čela, vendar s 50 sekcijami KTU-2M, s katerimi je moč obložiti 80 metrov odkopne fronte. Pri tem pa moramo dobiti odgovore na sledeča vprašanja:

- Kako bodo odkopni pritiski vplivali na daljše čelo?
- Kako obvladati pri daljšem čelu višino čela?
- Kako bo čelo napredovalo po ravnini?"

Ivan Černoša

"Na čelu KTU sem, odkar je začelo obratovati. Pri RLV delam od marca 1957 — vseskozi na čelih. Za učnega in kvalificiranega kopača sem se šolal pri RLV — '60. in '62. leta.

Z mehanizacijo na tem čelu smo zadovoljni; boljše je tako čelo kot klasično — dvigovanja ni! Pa s stropom je vse v redu; iz njega dobivamo, da je veselje — nekaj kratkih, nekaj dolgih vrtin v strop, potem odstrelimo, pa gre!

V dveh izmenah podporje po trikrat zamaknemo in potem odpremo pol stropa; pri enem zamiku (od enega strojnega reza) dobimo iz podkopa kakih 64 ton, iz stropa (pri treh zamikih v podkopu) pa kar okrog 500 — 600 ton.

Je pa podporje bolj za plošče z drobnim lignitom.

Kako smo plačani? Po poprečku odkopov VZHODA + 2%; 2% zraven zato, ker smo študijsko čelo!

Če imamo težave s prihajanjem ljudi na sobotno delo? Na tem čelu ne; na njem smo sami stari rudarji — skupaj že s klasičnih čel.

Pa tole je še treba povedati o tem čelu: veliko bolj varno je kot klasično; tudi med ognjem lani se je dobro obneslo.

Kako se zamika? Osnova cela, po vsej dolžini — s transporterjem vred. Stojke in stropniki pa posamič. Tudi lopute v stropnikih za točenje iz stropa se odpirajo in zapirajo posamič.

Koliko nas je zdajle na čelu? Danijel Žlof, Jože Vidmar, Danijel Ivnik, Anton Muster in jaz — pa Slavko Belaj, nadzornik..."

(rb)

Do sedaj raziskane rezerve lignita dosegajo 18 milijard ton. Ugodno je, da so zbrane v več rudniških revirjih; med njimi so največji Kosovo, Metohija, Kolubara, Kreka, Kostolac in Velenje. V teh revirjih je 97 odstotkov vseh rezerv lignita.

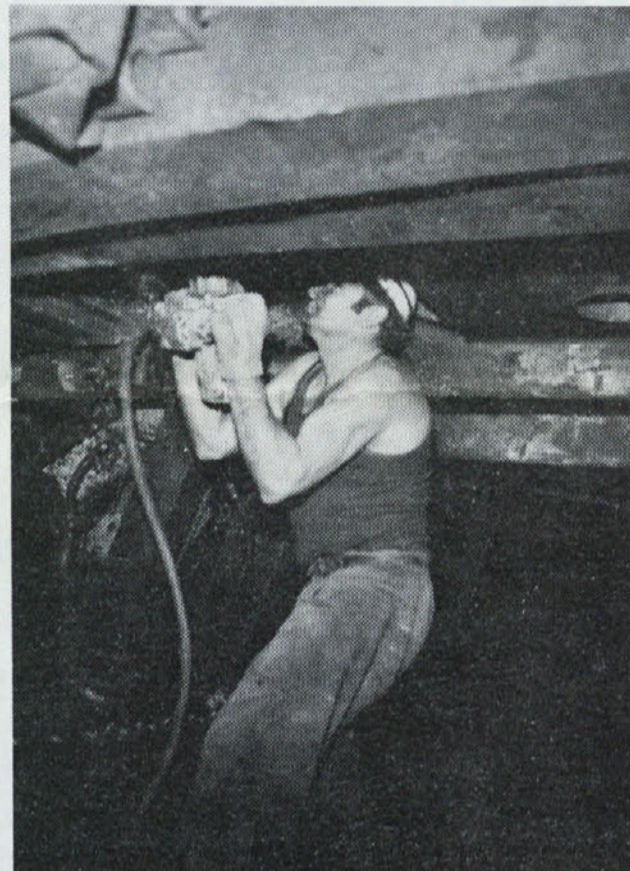
Po podatkih nekaterih naših strokovnjakov se lahko kar okrog 67 odstotkov evidentiranih rezerv lignita pridobiva s površinskim načinom odkopavanja. Leta 1950, recimo, so s podzemskim odkopavanjem pridobili v naših rudnikih 91,2 odstotka lignita, leta 1974 pa samo še 37,4 odstotka.

Kakor trdijo strokovnjaki, obstajajo z vidika rezerv premoga in pogojev pridobivanja realne možnosti, da se današnja proizvodnja premoga poveča za osemkrat. Na večji dvig proizvodnje premoga lahko računamo pri lignitu, saj so možnosti za povečanje proizvodnje črnega in rjavega premoga neznatne. Vendar, da bi bila poraba lignita ekonomična, jo je treba zagotoviti na samem kraju pridobivanja - so poudarili strokovnjaki na posvetovanju.

MOŽNOSTI NADALJNEGA RAZISKOVANJA

Razvoj premogovništva je bil vedno tesno povezan z razvojem skupne energetske porabe in gospodarstva v celoti. Vse do 1965. leta je premog imel vodilno mesto v potrošnji energije. Od 1965. do 1970. leta pa je nastala nagla zamenjava premoga s plemenitimi, toda uvoženimi energetske surovinami, kot je nafta. Zato se je v tem času proizvodnja premoga naglo zmanjšala, manjše in nerenabilne rudnike pa so celo zapirali.

Po 1970. letu so zaradi pomanjkanja energije zopet začeli premogu posvečati več pozornosti. Proizvodnja je iz leta v leto naraščala in je v letu 1975 znašala okrog 35 milijonov ton. Trenutno gradijo kapacitete za nadaljnjih 41 milijonov ton premoga letno, ki ga bodo pridobivali s površinskim odkopavanjem.

Na čelu s podporjem KTU-2M, Ivan Černoša: "Nekaj kratkih, nekaj dolgih vrtin v strop, potem odstrelimo, pa gre!"

Na posvetovanju so priporočili, da bi takoj začeli s pripravami za izgradnjo kapacitet, ki bodo potrebne leta 1985 in dalje. Kapacitete bi naj do 1980. leta znašale — kakor je bilo rečeno na posvetovanju — 75, 4 milijona ton letno in se z nadaljnjo izgradnjo do leta 1985 povečale na 100 milijonov ton letno.

Ugodni pogoji pridobivanja lignita in debelina slojev omogočajo uporabo mehanizacije z velikimi zmogljivostmi (na primer bagerjev, ki izkopljejo prek 10000 kubičnih metrov premoga na uro). V naslednjih desetih letih je treba nabaviti vsako leto poprečno okrog 11000 ton osnovne rudarske opreme samo za površinske kope. Osnovno rudarsko opremo zaenkrat v glavnem proizvajajo v tujini. V pogledu pravočasne zagotovitve mehanizacije za velike površinske odkope lignita pa to predstavlja poseben problem (prav tako tudi za rudnike s podzemskim odkopavanjem — op. ur.).

PREMALO INŽENIRJEV

Leta 1975 je bilo v rudnikih premoga zaposlenih okrog 870 inženirjev. Pet let pred tem so premogovniki zaposlovali 735 inženirjev. To pomeni, da se jih je letno na novo zaposlilo 27. Vendar to so inženirji vseh strok; rudarskih inženirjev je bilo v naših rudnikih leta 1970 le nekaj prek 500, leta 1975 pa 514.

Proizvodnja premoga na enega rudarskega inženirja je leta 1974. znašala 63 300 ton. Če izhajamo iz predpostavke, da se bo ta proizvodnja v bodočnosti podvojila, kakor je bilo rečeno na posvetovanju, potem bodo leta 1980 v rudnikih potrebovali okrog 590 rudarskih inženirjev, leta 1985 pa okrog 980. To pomeni, da se mora v naslednjih desetih letih v premogovniških zaposliti okrog 50 inženirjev letno.

Ker je število strokovnega kadra v tesni povezavi z uresničevanjem načrtov za proizvodnjo premoga, je treba problemu kadrov v premogovništvu posvetiti vso pozornost — so poudarili delegati med razpravo na tem posvetovanju.

Kakor je bilo rečeno, inženirji niso prihajali v rudnike premoga zaradi naslednjih vzrokov: težjih pogojev dela, neustreznega nagrajevanja glede na sorodne vrste industrije (recimo kovinske) in tudi ekonomske politike v zadnjih letih, ko je kazalo, da premog nima obetov za prihodnost.

Neprimerno boljše je stanje v znanstvenoraziskovalnih inštitutih. V Jugoslaviji je pet inštitutov, ki se ukvarajo s problematiko premoga, sedem rudarskih fakultet in nekaj raziskovalnih centrov.

Uresničitev zelo pomembnega načrta razvoja proizvodnje premoga je v dobršni meri odvisna tudi od razpoložljivih denarnih sredstev — so delegati sklenili razpravo.

Če realno predpostavljamo, da znašajo specifične investicije, za tono proizvodnih zmogljivosti, 300 dinarjev, potem je treba za razvoj proizvodnje premoga zagotoviti do 1980. leta 9,6 milijarde dinarjev oziroma 18,4 milijarde do 1985. leta.

Že sedaj lahko z gotovostjo trdimo, da rudniki sami ne bodo mogli zagotoviti potrebnih sredstev. Zato bo nujno, da se jim omogoči najemanje bančnih in komercialnih kreditov, sicer načrta razvoja proizvodnje premoga ne bo moč uresničiti.

Po članku Slobodana Milojkovića, objavljenem 12. 12. 1975 v glasilu Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije — it NOVINE, povzel Jože Volk, DSSS

Miran Potrč, predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose pri izvršnem komiteju predsedstva CK ZK Slovenije med obiskom naše TOZD Plastika in zaščitna sredstva

V vaši TOZD PZS očitno dajete veliko za razvoj lastnega znanja in tehnologije...

Zadnji petek v februarju so člani kolektiva naše TOZD Plastika in zaščitna sredstva praznovali 5-letnico svoje organizacije združenega dela. Kratek čas, vendar veliko uspehov. V obratu plastika so gostom lahko pokazali že štiri vrste svojih izdelkov. Embalažne trakove. Sintetične niti - monofile. Plastične kozarce. Ročne strojčke s priborom, obenem pa že tudi prototip za prvo serijo avtomatov za pakiranje. V obrat zaščitna sredstva gostov niso peljali, čeprav bi tudi v njem lako pokazali marsikaj novega. V prvem letu svoje prve "petletke" so imeli bornih 5,7 milijona dinarjev celoletnega dohodka, letos ciljajo že na dobrih 50 milijonov.

V nekaj letih so si pridobili ugled kot proizvajalci in delavci v združenem delu. To izpričuje tudi dejstvo, da so se vabilu na njihov mali jubilej odzvali ugledni delavci na različnih področjih. Med gosti so bili poleg že omenjenega znanega družbenopolitičnega delavca še Emil Rojc, prav tako član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS - sicer pa v izvršnem komiteju odgovoren za področje vzgoje in izobraževanja, predsednik občinske konference SZDL Velenje Jože Veber, politični sekretar občinskega komiteja ZKS Velenje Franc Korun, sekretar občinskega sveta ZSS Velenje Janez Pukl, predstavnik odjemalcev izdelkov TOZD PZS iz vseh delov države, vodilni delavci iz naše in mnogih drugih delovnih organizacij v občini Velenje ...

Med udeleženci je bilo pričakovati le več vodilnih delavcev iz temeljnih organizacij RLV; predvsem zato, da bi vedeli, koliko delavcev, ki so postali invalidi v teh naših TOZD, je znotraj TOZD PZS znova pridobilo delovni ugled ...

Tudi z ozirom na slednje dejstvo je prišlo do tegale razgovora med gostom Miranom Potrčem in nami, sodelavci pri glasilu Rudar.

Z LANSKEGA POSVETOVANJA O PREGOVNIŠTVU V SPLITU

Premog zopet pomemben

Premog je najvažnejši vir energije pri nas. Zato so mu v dosedanjih raziskovalnih delih posvetili izredno pozornost, tako da je stopnja raziskanosti nahajališč premoga največja z ozirom na nahajališča ostalih mineralnih surovin - so poudarili na posvetovanju o premogu, ki je bilo lansko jesen v Splitu.

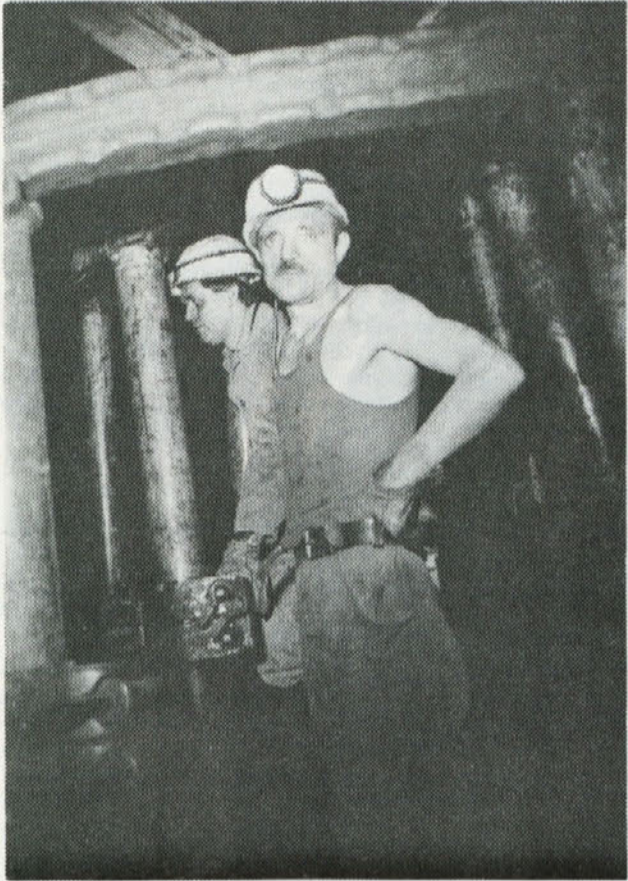
Obstajajo vsi pogoji, trdijo strokovnjaki, da se proizvodnja z vidika rezerv in pogojev pridobivanja - poveča za osemkrat glede na sedanjo. Da bi dosegli tolikšno povečanje, pa je treba takoj izdelati načrte za izgradnjo novih kapacitet ter rešiti tudi kadrovske probleme, ki se porajajo v rudniških delovnih organizacijah.

Pridobivanje premoga na ozemlju SFRJ se je začelo pred približno 170 leti. Toda premogovništvo se je razmahnilo šele po prvi svetovni vojni. Tedaj je v Jugoslaviji obratovalo 100 rudnikov, vendar njihova skupna proizvodnja ni znašala več kot 2 240 000 ton letno.

Šele po drugi svetovni vojni so pričeli pri nas s površinskim odkopavanjem premoga in takrat je jela proizvodnja postopno naraščati. Tako je 1952. leta dosegla že 12 milijonov ton.

REZERVE SO VELIKE

Naše rezerve premoga so velike, vendar njih sestava ni najboljše. Premoga z večjo kalorično vrednostjo je v skupnih rezervah le malo odstotkov, lignita, ki vsebuje veliko vlage in daje mnogo pepela ter ima zato razmeroma omejeno uporabno vrednost, pa je kar 90 odstotkov. In še ta ni najboljši; ima nizko kalorično vrednost - med 1500 in 3000 kcal/kg.

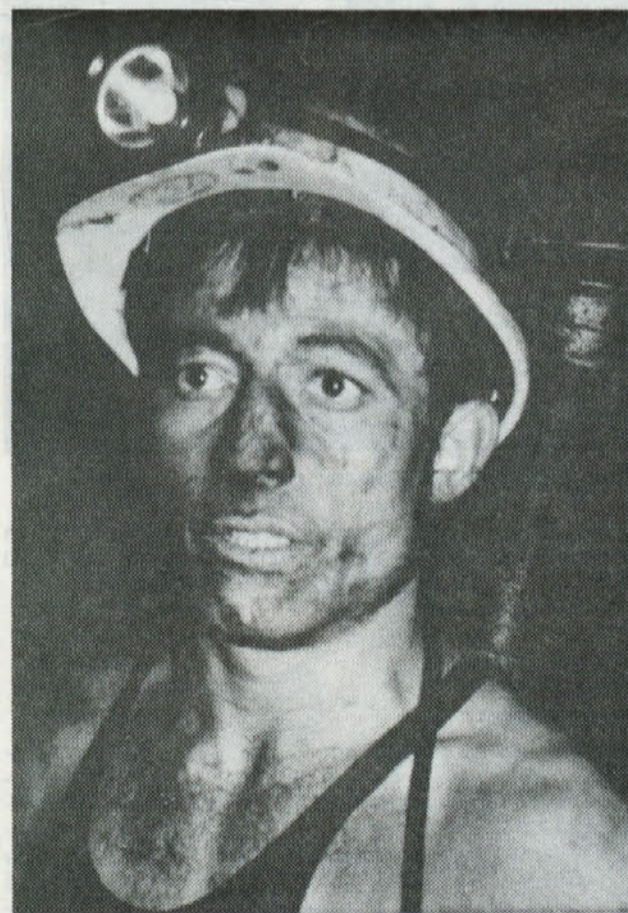

Z enega naših obiskov v Stebru 8, vodja klasičnega čela Vinko Grušovnik: "Takole okrog osemnajst in pol ton na moža je naš odkopni učinek. Na čelu nas je navadno devet. V skupini imam v redu delavce; tisti Zagorec tamle, s katerim ste se pogovarjali je še preveč priden. Večkrat mu pravim: 'Preveč se ženeš; te bo kmalo dalo.'"

RUDAR — Kakšen se vam zdi današnji delovni dan te naše temeljne organizacije združenega dela?

POTRČ — Vsega nisem videl; v eni uri, kolikor sem ga imel videti, sem dobil dober vtis. Proizvodnja je dobro organizirana. Tudi delovna disciplina je bila videti dobra. Zelo spodbudno je, da v tej vaši temeljni organizaciji očitno dajete veliko za razvoj lastnega znanja in tehnologije. Mislim, da je to nadvse pomembno. V mnogih naših delovnih organizacijah so premalo pozorni do tega. Namesto da se bi naslonili na svoje ljudi; na svoje delavce, ki znajo delati, raje kupujejo tuje znanje, tujo tehnologijo; mnogokrat tudi slabo.

RUDAR — Kaj menite kot predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose pri IK predsedstva CK ZKS o

In to je naš Zagorec, ki bi ga naj kmalu dalo; pravi: "Prej sem bil v rudniku rjavega premoga Ivanec — slabo. To je tam pri Varaždinu, kjer sem doma. Ženo imam in tri otroke. Žena pravi o moji plači: 'Zaenkrat še kar gre.' Pa tudi meni še kar gre. Stanujem v čisto novem samskem domu — tam ob Kidričevi. Jem pa v NAMI — ni najboljše hrana za rudarja. Tri leta bom že v RLV in upam, da kar tako tudi ne bom odšel."

perspektivnosti takšnih proizvodnih dejavnosti, kot je dejavnost naše TOZD PZS?

POTRČ — Gospodarske dejavnosti na področju kemije in plastičnih mas imajo pri nas prav gotovo veliko perspektivo. Vendar bomo morali na tem področju naše predelovalne industrije — tako v Sloveniji kot v celi Jugoslaviji — zelo temeljito razmišljati, v kaj, v predelavo in proizvodnjo česa, se naj usmerimo. Odprta so marsikatera vprašanja in možnosti. Verjetno to velja tudi za usmeritev vaše TOZD PZS.

Marsikje v predelovalni industriji pa imamo že prevelike kapacitete in preveč delavcev glede na domače potrebe in naše osebne dohodke ter dejstvo, da z izvozom še ne prodiramo posebno uspešno.

RUDAR — Pa poslovni dogovori in povezave med proizvajalci; tudi za plastične trakove, ki jih proizvaja ta naša TOZD, je že nekaj proizvajalcev — se bi marsikaj dalo rešiti tudi z dogovori in povezavami?

POTRČ — Prav gotovo. Proizvajalci bi morali skupaj raziskati, kakšne so optimalne potrebe po njihovih izdelkih doma in kakšne so možnosti za izvoz, ter nato z dognanji raziskav uskladiti razvoj svojih proizvodnih zmogljivosti in obseg proizvodnje. To bi veljalo tudi za to vašo temeljno organizacijo; razen, seveda, če ne smatra, da je po produktivnosti takšna, da bi lahko uspešno konkurirala na svetovnem trgu. Vendar to je bolj malo verjetno, saj so pri proizvodnji plastičnih izdelkov v svetu že precej pred nami.

Sicer pa bi rad povedal še nekaj o vtisu, ki sem ga dobil o delu v tej vaši TOZD! Glede na to, da je današnji delovni dan bil zanjo bolj slavnosten, sem seveda dobil temu primeren vtis. Toda, čeprav se z delavci nisem mogel pogovoriti, kot bi se lahko ob navadnem delavniku, in si tako ustvariti zanesljivejši vtis o tem, kakšni so njihovi medsebojni osebni in samoupravni odnosi, moram vendarle reči, da je vzdušje med njimi zrcalilo dobre kolektivne odnose. Vtis imam, da živijo z delom v svoji TOZD; da je njen napredek sad pristnih tovariških in delovnih odnosov. In če je tako, imajo pred sabo možnosti za dober razvoj samoupravljanja. Ob tem, da je z njihovo organizacijo dela, delovno disciplino in izkoriščanjem lastnih sposobnosti za tehnološki razvoj očitno vse v redu — pa imajo tudi vse možnosti za splošni nadaljnji razvoj svoje TOZD.

RUDAR — Precej namigovanj je, da takšna organizacija združenega dela, kot je TOZD PZS, pravzaprav ne sodi v REK Velenje - v rudarsko-elektroenergetsko delovno organizacijo; niso redki tudi vplivni delavci, ki menijo: "Kaj išče znotraj kombinata, ki pridobiva lignit in proizvaja kilovatne ure?" Kaj vi menite o takih stališčih; zlasti glede na to, da v TOZD PZS lahko odpiramo delovna mesta za delavce invalide, katerih je v naši delovni organizaciji — slišali ste: okrog 600 — v resnici pa jih je že 742?

POTRČ — Namen, zaradi katerega ste znotraj bivšega RLV ustanovili to temeljno organizacijo, je v skladu s socialistično samoupravno usmeritvijo, ki mora skrbeti za človeka. To je, za to, da se bo delavec počutil socialno varnega. Zato, da bo delavec vedel, posebno če dela v težkih pogojih — kar velja za vaše rudarje — da bo lahko dobil primerno delo, če ne bo mogel več opravljati svojega poklica. Potemtakem ni razloga, da ta TOZD ne bi mogla ostati v sklopu REK Velenje.

Če sem iskren, pa moram povedati, da nisem prepričan, da so ti odnosi v kombinatu najbolje vzpostavljeni. Ne v tem smislu, da TOZD PZS ne bi bila dovolj samostojna; mislim, da je celo preveč — občutek imam, ki verjetno ni povsem točen, vseeno pa naj o njem razmišljajo delavci te vaše TOZD in celotnega kombinata! In sicer občutek, da morebiti ne prihaja dovolj do izraza skupni interes celotnega kolektiva vaše delovne organizacije do te TOZD.

RUDAR — Čeprav je impulz za njeno ustanovitev prišel iz skupnega interesa ...?!

POTRČ — Da, toda vprašanje je, kako je s tem zdaj, ko bi prav gotovo moral biti še večji.

RUDAR — In kaj menite o tem, da morajo zdaj v rudarstvu toliko delati prek običajnega delovnega časa, po drugi strani pa raste število invalidov med rudarji? — Energetska kriza je. Družbeni dogovor dovoljuje. "Delajte!" spodbujajo vsi — in rudarji pristajajo.

POTRČ — Gre za več stvari, ki smo se jih začeli prepozno zavedati. Zdaj vemo, da so nam rudniki in rudniška proizvodnja v Sloveniji še zelo potrebni. Na vsak način moramo računati na izkoriščanje lastnih energetskih virov. Vendar se bi pri tem morali povezovati tudi v okviru cele Jugoslavije, da bi to, kar imamo, v čim večji meri izkoristili; da bi razvili boljše tehnologije; tako, da bi z njeno pomočjo omejili težko in naporno delo rudarjev, ki povzročata invalidnost.

Vemo, situacija v kakršni smo ob primanjčevanju električne energije, je zahtevala od rudarjev veliko prizadevnosti in s tem razumljivo tudi večje delovne napore, in dati jim je treba vse priznanje, da so situacijo razumeli; da kljub temu, da zaradi njihovega prekomernega dela trpijo tudi njihove družine, niso odpovedali.

Vem, dostikrat je pereče tudi vprašanje cene premoga; posebno pri vas, kjer so pogoji pridobivanja izjemno težki; veliko težji kot drugod po Jugoslaviji, kjer imajo tudi dnevne kope. Tudi tega vprašanja še nismo zadovoljivo rešili; rešiti pa ga bo mogoče le na zvezni ravni!

Prepričan pa sem, da je za RLV in TEŠ do najpomembnejše rešitve že prišlo, in to z oblikovanjem tega kombinata, saj se v teh dveh letih po tem dogodku za rudarje in zaposlene pri proizvodnji električne energije stvari že obračajo na bolje. Še bolj pa se bodo, če bomo uspeli pri začrtanem razvoju odnosov znotraj celotnega Elektro gospodarstva Slovenije.

RUDAR — Na letni seji sindikalne konference naše delovne organizacije, 22. februarja, je gost konference — sekretar republiškega odbora Sindikata delavcev industrije in premogovništva Slovenije — omenil, da ste se pri CK ZKS ravnokar lotili priprave ukrepov za odpravo dvotirne dohodkovne politike znotraj EGS. Lahko poveste o tem kaj določnega?

POTRČ — Že na tretji seji CK, ki je bila približno pred letom dni, smo razpravljali o samoupravljanju in o samoupravnih odnosih na tem področju. Sprejeli smo sklep, da je treba posebej in temeljito analizirati samoupravljanje v velikih sistemih združenega dela. Komisiji predsedstva CK za samoupravljanje v združenem delu smo naložili obvezo za pripravo analize samoupravljanja v teh sistemih. Delo je začela na področju dejavnosti EGS, ŽTP in PTT. Pred nekaj dnevi - v ponedeljek, 23. februarja - je že obravnavala prvo oceno razvoja samoupravnih odnosov na področju dejavnosti EGS. Na osnovi pripravljene gradiva in te obravnave bo izoblikovala stališča in jih posredovala komunistom v EGS, da bi se lotili odprave pomanjkljivosti, ki še obstajajo znotraj te SOZD. Med to obravnavo je komisija ugotovila, da je temeljni problem v EGS nerazvitost dohodkovnih odnosov.

RUDAR — Zanima nas cena kWh. Pri potrošniku bo ostala enotna. Kaj pa v elektrarnah; ali bodo imele interne cene, če pomislimo na to, da je proizvodnja kWh v termoelektarnah dražja kot v hidroelektarnah?

POTRČ — O internih cenah za kWh v elektrarnah nismo govorili. Pri potrošniku pa bo ostala enotna cena. Glede dražje in cenejšje elektroenergije v elektrarnah bi dejal, da so že sedaj različne cene kWh, ker so vodilo ugotavljanja dohodka v EGS proizvodni stroški; organizacije združenega dela v EGS dobivajo za proizvedeno energijo toliko sredstev, kolikor imajo stroškov. Mislim, da je slabost tega principa v tem, da se pokrivajo potrebni in nepotrební stroški. Tistim organizacijam združenega dela, ki dobro gospodarijo in prihranijo pri proizvodnih stroških, se prihranek prelije v celotno EGS. Torej se jim sredstva od boljšega gospodarjenja, s katerimi bi lahko zagotovili boljši standard svojih delavcev, odtujujejo.

RUDAR — Imajo toliko, kot tiste, ki nič ne prihranijo pri stroških?

POTRČ — Točno. Na omenjeni obravnavi smo se odločili, da je treba ta problem rešiti. Pri tem bomo izhajali iz obstoječih proizvodnih stroškov — z zahtevo, da se ti stroški načrtujejo realno, varčevanje pri njih pa spodbuja. Iz prihrankov na ta račun bodo organizacije združenega dela lahko zagotavljale boljše OD, več vlagale v sklade skupne porabe pa za zadovoljevanje potreb svojih krajevnih skupnosti in podobne namene. To bo prav gotovo precejšnja motivacija za boljše delo v EGS. Prizadevati pa si moramo, da bo cena električne energije, ki jo plačuje potrošnik, vsaj takšna, da bo krila stroške enostavne reprodukcije. V EGS moramo odpraviti dosedanjo napako, da že v naprej računamo izgubo, in prihaja potem do težkih razprav, kako jo naj pokrijemo. Izkušnje imamo, da povsod tam, kjer izgubo že vnaprej izračunajo — kjer je predračun takšen kot zdaj v EGS — hote ali nehote, do gospodarjenja niso toliko pozorni kot drugod, kjer vedo, da morajo dohodek ustvariti; da bo dohodek odvisen od njihovega lastnega dela. Pri 50 starih milijardah predvidene izgube je kaj lahko reči: "Milijarda več, milijarda manj — saj to je komaj 2 odstotka ..."

Iz dela delavskega sveta naše TOZD ESO v zimskih mesecih

V 8. letošnji številki Informatorja, ki je izšla 5. marca, smo dali pregled čez delo delavskih svetov TOZD RLV v preteklem trimesečju in napovedali, da bomo dali takšen pregled tudi o delu delavskih svetov naših drugih TOZD. Tokrat je na vrsti delavski svet TOZD ESO!

Uredništvo

23. seja (redna)

Na tej seji, ki je bila v začetku decembra minulega leta, so delegati v svetu pregledali uresničevanje sklepov svoje prejšnje seje in delo TOZD ESO v preteklem obdobju ter sprejeli delovni načrt TOZD za december.

Razprava o uresničevanju sklepov prejšnje seje sveta se je nanašala predvsem na izgradnjo objektov za TEŠ IV. V njej je sodelovalo več delavcev, začel pa jo je direktor TOZD ESO ing. Viktor Barle.

Inženir Viktor Barle je povedal: "Glede gradbenega dovoljenja je vse urejeno; dobili ga bomo v nekaj dneh. Gradbena dela že tečejo, in to pospešeno." Nadalje je pojasnil, da izdelava projektov in urejevanje dokumentacije za dela pri objektih za TEŠ IV nasploh tečeta v redu, da pa bo treba načrte glede izgradnje teh objektov, ki jih ima TOZD ESO, uskladiti z načrti, ki jih ima TOZD TEŠ. Omenil je tudi, da je kooperant STT že poslal planogram za svoja dela pri teh objektih in da skupina, ki vodi inženiring za vse te objekte, to je, za celotni objekt "Transport premoga za TEŠ IV", redno zasleduje napredovanje del v STT. "Tudi kooperant Monter Dravograd," je dejal, "redno dobavlja opremo, ki jo izdeluje za TEŠ IV, in bo z montažo opreme začel takoj, ko bodo gradbena dela prišla dovolj daleč."

Zatem je inženir Barle v zvezi z izgradnjo objektov za transport premoga za TEŠ IV omenil, da bo treba z dobaviteljem opreme za TEŠ IV Sulzerjem iz Švice razčistiti še nekaj zadev glede izgradnje nakladalca premoga in poiskati dobavitelja za krmilne naprave, in sicer firmami Siemens, AEG in Funke-Huster.

V nadaljevanju je vodja inženiringa za objekt "Transport premoga za TEŠ IV" inženir Mitja Šentjerc med drugim povedal, da je gradbeni nadzor pri izgradnji objekta predlagal, da bi se reorganiziral, in da je Sulzer zahteval sestanek, na katerem bi razčistili vse tehnične nejasnosti glede izgradnje celotnega objekta, ter poudaril, da je treba ta sestanek kakor tudi sestanek, ki bo nujen v zvezi z iskanjem dobavitelja za krmilne naprave, opraviti čimprej. (Do sestanka, na katerem se bi dogovorili, kdo bi naj dobavil krmilne naprave, še ni prišlo, bo pa prišlo kmalu; pri Sulzerju — v Winterthuru, Švica. Glede razčiščevanja tehničnih nejasnosti pri izgradnji celotnega objekta pa so imeli že dva sestanka: prvega decembra lanskega leta v Winterthuru, drugega pa februarja letos v Velenju — op. ur.)

Jože Meh je zatem razložil, kako potekajo elektro dela za celotni objekt. Povedal je, da je oprema naročena, in zagotovil, da elektro obrat TOZD ESO z deli ne bo kasnil.

Za njim je Alojz Merzel, vodja gradbenega nadzora, podrobneje poročal o poteku gradbenih del. Povedal je, da je 2. decembra delalo na gradbišču 64 Vegradovih delavcev, da se njihovo število nadalje krepi, in je upati, da bo sredi decembra že toliko zgrajenega, da bo Monter Dravograd lahko začel z montažnimi deli.

Inženir Anton Ževart pa je opomnil na probleme, ki jih imajo pri nabavi profilnega jekla, in da ti problemi lahko otežijo izdelavo orodij, ki so nujna za delo pri objektu. Inženir Šentjerc je v zvezi s tem predlagal, naj delavski svet TOZD ESO pošlje nabavni službi v DSSS dopis in v njem poudari pomembnost pravočasne nabave vseh reprovizivov, ki jih potrebujejo pri izgradnji tega energetskega objekta.

Delegati v svetu so se s slednjim predlogom strinjali, nato pa odobrili 3 predstavnikom TOZD ESO službeno potovanje na omenjeni sestanek v Winterthur ter prešli na pregledovanje dela in poslovanja v TOZD ESO v preteklem obdobju in sprejemanje delovnega načrta za december. V delovnem načrtu za december so med drugim predvideli izdelovanje opreme za jamo, dela pri izgradnji transportnih trakov in pogonske postaje v okviru projekta "Transport premoga za TEŠ IV" ter dela pri različnih drugih objektih. Ob tem so ponovno opozorili, da je nabava nekaterih materialov za potrebe TOZD ESO kritična, da jim za nekatera delovna mesta v TOZD primanjkuje delavcev in da postaja v TOZD ESO še zlasti pereč problem prostorska stiska; glede zadnjega problema so sprejeli enotno stališče, da je rekonstrukcija ESO na novi lokaciji na vsak način treba nadaljevati. Inženir Barle, direktor TOZD ESO, je temu stališču na rob pojasnil, da je kreditna pogodba med TOZD ESO in banko za delno rekonstrukcijo ESO na novi lokaciji že sklenjena, vendar bodo morale dati k njej svoje soglasje še druge TOZD REK Velenje, ki sodelujejo pri investiciji za rekonstrukcijo ESO na novi lokaciji.

Delo pod RAZNO

V tem delu seje so delegati med drugim:

- pregledali predlog čistopisa panožnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke;
- odobrili predlagatelja Dragana Čelofigi in Ivanu Golobu iz TOZD ESO izplačilo enkratne nagrade za racionalizacijo št. 126 — Priprava za preverjanje kvalitete zvarov na veznih kanalih radiatorjev EMOTERM; nagrada znaša 650 dinarjev, predlagatelja pa si jo delita v razmerju 7 : 3;
- sprejeli predlog izvršilnega odbora REK Velenje za gospodarsko politiko za izplačilo akontacije OD zaposlenim v REK Velenje ob novem letu;
- razpravljali o zaposlovanju invalidov, problemih medicinske rehabilitacije, odsotnosti od dela, B-nezgodah v delovni organizaciji in se v tej zvezi dotaknili tudi problema alkoholizma ter
- odobrili plačilo dodatnega obroka kruha (en kos več), ki so ga v TOZD dajali k topli malici, in sklenili, da se naj v bodoče ne deli več (v bodoče bi naj delavcem dajali k malici le dva kosa kruha).

24. seja (redna)

Seja je bila v prvi polovici januarja. Na njej so delegati v delavskem svetu TOZD ESO pregledali uresničevanje sklepov svoje prejšnje seje in rezultate dela TOZD ESO v preteklem obdobju ter obravnavali delovni načrt za januar, smernice za sestavo delovnega načrta za tekoče leto, samoupravne sporazume SIS za železniški in luški promet in še nekaj drugih zadev.

Takoj po predložitvi dnevnega reda so sklenili, da je treba do naslednje njihove seje pripraviti in jim še pred sejo razdeliti gradivo o socialnih vprašanjih invalidov v REK Velenje, o katerih morajo razpravljati v svetu.

Iz nadaljnega dela

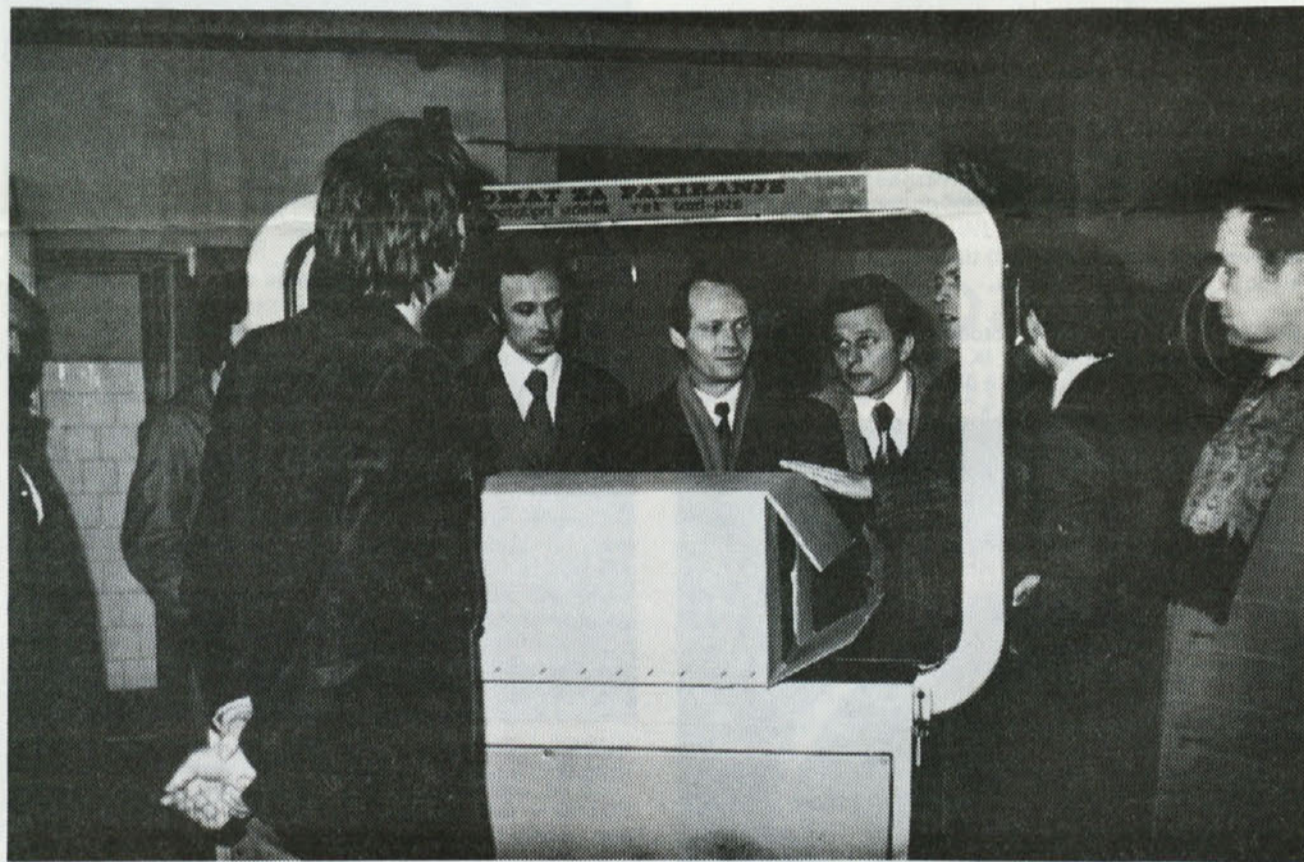
Delovni načrt TOZD ESO za januar so sprejeli in z njim predvideli, da bodo v TOZD ESO delali v januarju 22 delovnih dni v okviru 42-urnih delovnih tednov in 2 nadurni soboti ter pri 476 zaposlenih dosegli okrog 13 000 000 dinarjev celotnega dohodka.

Sprejeli so tudi smernice za izdelavo letnega delovnega načrta TOZD ESO za tekoče leto, ki smo jih natančneje predstavili v 2. letošnji številki Informatorja.

Nadalje so se odločili za podpis samoupravnih sporazumov SIS za železniški in luški promet SRS in dali SOZD EGS soglasje, da pri LB najame za izgradnjo elektroobjektov, predvideno v načrtih SOZD EGS, dva kredita v skupnem znesku (200 + 89,75) milijona dinarjev.

(Op. ur. — Pri prvi gornji odločitvi gre za podpis naslednjih samoupravnih sporazumov SIS za železniški in luški promet SRS:

- a) sporazuma o nadomestilu v letu 1975 izpadlih transportnih dohodkov v TOZD, združenih v Železniško gospodarstvo — Železniško transportno podjetje Ljubljana;

Ob 5-letnici TOZD PZS v obratu plastika — Gostje si ogledujejo delovanje prototipa avtomatov za pakiranje

- b) sporazuma o združevanju sredstev za financiranje razvoja železnic v letih 1976 — 1980 in
- c) sporazuma o združevanju sredstev za financiranje razvoja luške infrastrukture (razvoja osnovnih naprav in objektov za gospodarsko dejavnost luk) v letih 1976 - 1980.

Po sporazumu pod "a" in predračunu osnov iz decembra 1975 bi naj TOZD REK Velenje (razen TOZD PGM, ki je poslovno leto 1975 končala z izgubo) solidarnostno prispevale k nadomestilu izpadlih dohodkov okrog 458 starih milijonov in od tega: TOZD RLV — 183; TOZD TEŠ 192; TOZD ESO — 45,5; TOZD PZS — 8; TOZD AP — 10; TOZD ZO — 12; TOZD TISK — 3,5; TOZD SG — 2; in TOZD DPG — okrog 2 stara milijona.

Zdaj, ko so rezultati lanskoletnega finančnega poslovanja TOZD v naši delovni organizaciji že natančno znani; ko je izdelava in potrditev sklepov računov o njihovem lanskoletnem finančnem poslovanju že za njimi — pa se bi naj njihov skupni solidarnostni prispevek zvišal na okrog 600 starih milijonov, pri tem pa bi bile navedene TOZD udeležene: RLV s 426, TEŠ s 60, ESO z 62, PZS z 11, AP z 18, ZO z 11, TISK s 5, SG s 3 in DPG z okrog 4 stari milijoni.

Sicer pa so se za podpis tega in preostalih dveh sporazumov, ki smo jih omenili, doslej izrekle že vse TOZD REK Velenje oziroma njihovi delavski sveti, vendar za podpis sporazuma pod "a", oziroma za plačilo nakazanih zneskov, s pogojem, da Železniško gospodarstvo — ŽTP Ljubljana najprej zagotovi tak način svojega nadaljnjega poslovanja, ki bo onemogočal, da bi še prihajalo do poslovnih izgub. Enako stališče do podpisa tega sporazuma je na svoji 10. redni seji z dne 9. 3. sprejel tudi delavski svet REK Velenje.

Glede prispevkov za pokrivanje poslovnih izgub ŽG — ŽTP Ljubljana iz preteklega leta, katere po oceni s konca preteklega leta znašajo skupno 45 starih milijard, je treba povedati še to, da se ti prispevki odbijejo od osnove za plačevanje republiškega davka iz dohodka TOZD. Torej pomenijo za vse TOZD, ki se odločijo zanje, tudi določeno ugodnost.)

Zatem pa so na tej seji obravnavali še predlog samoupravnega sporazuma o združevanju rudnikov Jugoslavije, sprejeli sklep za pristop TOZD ESO k temu združenju in za delegata TOZD ESO v delegacijo REK Velenje za združenje imenovali Jožeta Meha iz elektro obrata TOZD ESO.

V zadnjem delu seje pa je Edo Uranjek poročal o delu komisije TOZD ESO za poglobljanje samoupravnih odnosov, ki bi naj do te seje obravnavala izhodišča za ustanavljanje novih TOZD v okviru sedanje TOZD ESO, vendar jih — kot je bilo razvidno iz poročila Eda Uranjeka — ni obravnavala. In sicer zato, ker jih ni dobila, dobiti pa bi jih morala od komisije, ki se je za izdelavo teh izhodišč formirala v splošnem sektorju DSSS.

Edo Uranjek, predsednik komisije TOZD ESO za poglobljanje samoupravnih odnosov, je opomnil tudi na manjkajoče samoupravne akte. Dejal je, da smo v delovni organizaciji od 28 potrebnih sprejeli le 9 splošnih samoupravnih aktov.

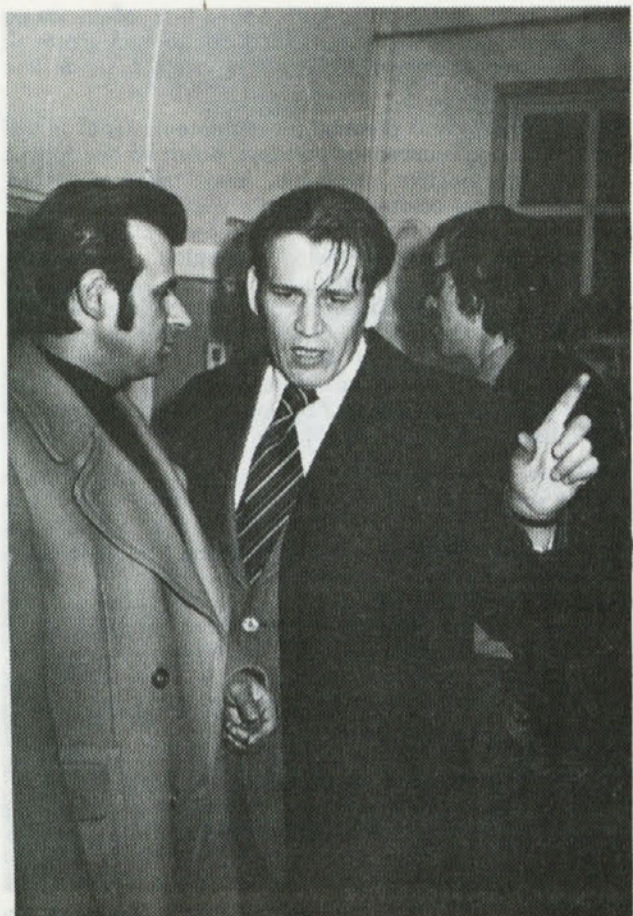
Ob koncu razprave v tej zvezi so delegati v svetu sprejeli sklep, da je izdelavo in sprejemanje manjkajočih splošnih

aktov treba pospešiti, saj so le-ti osnova za nadaljnje poglobljanje samoupravnih odnosov tako v TOZD ESO kakor tudi v drugih TOZD ter DSSS REK Velenje.

25. seja (redna)

Na svoji 25. redni seji, ki so jo opravili 31. januarja, so delegati v delavskem svetu TOZD ESO pregledali potek uresničevanja sklepov svojih prejšnjih sej, obravnavali rezultate dela TOZD ESO v decembru 1975, delovni načrt za februar in leto 1976, govorili o organizaciji prihodnjih volitev v samoupravne organe TOZD in DSSS REK Velenje ter med drugim razpravljali še: o zaposlovanju invalidov v REK Velenje, o vlogi za odobritev posojila TOZD DPG, o predlogu za nove stanarine v naših samskih domovih ter o predlogu za nagraditev štirih racionalizacij.

Takoj po pregledu dnevnega reda so sklenili, da bodo o delu vplačanega prispevka SIS za zdravstvo v letu 1975, ki bi ga SIS naj vrnila, in o predlogu uporabe tega dela prispevka razpravljale samoupravne delovne skupine v njihovi TOZD.

Inženir Dragan Rogič, direktor naše TOZD PZS, v razgovoru z Miranom Potrčem

Iz nadaljnega dela

Ugotovili so, da so sklepi prejšnjih sej uresničeni.

Ob pregledovanju rezultatov dela TOZD ESO v decembru 1975 je inženir Barle povedal, da so v tem mesecu v 23 delovnih dneh in pri 471 zaposlenih (po načrtu bi jih moralo biti 480) — dosegli v TOZD kar 28 487 704 din celotnega dohodka, in pojasnil, da so tolikšen dohodek v veliki meri dosegli zaradi visoke realizacije materialnih stroškov (teh je bilo kar za 13 300 000 din) in porasta nadurnega dela.

Zatem so sprejeli delovni načrt TOZD ESO za februar in z njim predvideli, da bodo v TOZD ESO delali v februarju 21 navadnih in 3 nadurne delovne dni (sobote) ter s tem dosegli okoli 12 880 590 din celotnega dohodka, če bodo imeli zaposlenih 481 delavcev.

Sledilo je poročilo inženirja Vilija Jelena o poteku del za izgradnjo objekta "Transport premoga za TEŠ IV". Inženir Jelen je povedal, da je prvotno postavljen rok za izvedbo I. faze izgradnje, 3. julij 1976, postal praktično nedosegljiv, in da so se s TE Šoštanj že dogovorili za nov rok — 22. julij. K temu je dodal še: "Gradbena dela napredujejo dobro, kritično pa poteka montaža naprav, ker je treba poiskati nadomestilo za avtomobilsko dvigalo, ki se je pokvarilo. Tudi strojna dela za objekt, ki jih imamo opraviti v naši TOZD, tečejo v redu."

Iz obrata TOZD PZS, kjer izdelujejo pribor za pakiranje s plastičnimi trakovi

Direktor TOZD ESO inženir Barle je nato spregovoril še o delovnem načrtu TOZD ESO za tekoče leto. Povedal je, da še ni vseh podatkov za podrobno izdelavo letnega načrta; da je letni načrt zaenkrat sestavljen samo v okviru znanih podatkov, sicer pa po smernicah, ki so jih sprejeli delavski sveti REK Velenje konec preteklega leta. Glede na to so delegati v svetu sklenili, da naj za TOZD ESO veljajo v pogledu delitve dohodka in OD načela iz resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SRS ter določila iz sindikalne liste za leto 1976. To je, načela in določila, po katerih se naj gibanje OD v tem letu usklajuje z gibanjem produktivnosti dela ter gibanjem življenjskih stroškov, kot to določa sindikalna lista (Sindikalna lista določa usklajevanje OD z gibanjem življenjskih stroškov vsake tri mesece — op. ur.).

Stanko Rudolf je nato podal predlog za nove cene storitev TOZD ESO. Delegati so predlog potrdili brez pripomb. Po njem bodo cene storitev TOZD ESO poprečno za 16 odstotkov višje, v veljavo pa bodo stopile potem, ko jih bo potrdil še organ za cene pri skupščini občine Velenje.

V nadaljevanju seje so delegati v DS potrdili kandidate posameznih obratov TOZD ESO za volilno komisijo, ki bo vodila bližnje volitve v samoupravne organe REK Velenje, po ustanovitvi novih TOZD v okviru sedanje TOZD ESO pa še volitve v samoupravne organe teh novih TOZD.

Sledila je obravnava predloga IO za KSP o zaposlovanju invalidov v delovni organizaciji, na koncu katere je delavski svet naložil strokovnim službam TOZD ESO, da IO za KSP seznanijo z možnostmi za zaposlovanje invalidov v TOZD ESO.

Nato je DS odobril TOZD DPG 7 043,10 din posojila, ki ga ta potrebuje za pokritje prispevka za letovanje svojih delavcev; TOZD DPG bo posojilo vrnila v tekočem letu.

Ob koncu seje je delavski svet potrdil še:

- nove cene stanarin v samskih domovih REK Velenje, ki so razvidne iz 8. letošnje številke Informatorja;
- izplačilo nagrad za predloge naslednjih racionalizacij: "Držalo noža na bobnu kombajna" (avtor Miha Letonja, TOZD ESO), "Izboljšava tehnologije izsekovanja stranic za zavorne naprave vagonov" (avtorja Miha Letonja in Ivan Zupančič, TOZD ESO), "Naprava za demontažo in montažo hidravličnega podpora" (avtor Jože Uranjek, TOZD ESO) in "Izdelava orodij za krivljenje obročev" (avtorji Ivan Zupančič, Franc Pečečnik in Ivan Gavez, vsi iz TOZD ESO); in
- zapisnik o zalozah TOZD ESO v skladišču na dan 31. decembra 1975, s tem, da se presežki vrednosti zaloz razknjižijo kot izredni dohodki, primanjkljaji pa kot izredni izdatki.

Sejo pa je končal z odločitvijo, da se za leto 1976 poviša amortizacija za kovaško in mehanično delavnico ter obdelovalnico v TOZD ESO in v skladu z zakoni ter predpisi prevrednoti ob koncu leta 1975 ugotovljena vrednost osnovnih sredstev in sredstev sklada skupne porabe TOZD ESO.

26. seja (izredna)

Svojo 26. seja (izredno) je delavski svet TOZD ESO opravil konec februarja.

Na njej je iz dohodka svoje TOZD odobril:

- obročno posojilo TOZD PGM s skupnim zneskom vseh obrokov do 250 000 dinarjev, katerega ta TOZD potrebuje za pokrivanje tekočih obveznosti, ki se financirajo iz sklada skupne porabe; (TOZD PGM je lanskoletno poslovanje končala z izgubo, zaradi katere nima toliko sredstev v svojem skladu skupne porabe, da bi krila osnovne obveznosti, ki se financirajo iz njega. Zato se je obrnila na TOZD ESO, da ji pomaga z obročnimi posojili do navedenega skupnega zneska, ki ga bo vrnila takoj, ko se bo izklopala iz najhujšega.);
- potovanje štirim strokovnjakom za rudarsko opremo iz svoje TOZD in ing. Mitji Šentjurgu iz DSSS na razstavo rudarske opreme v Düsseldorfu;
- razstavo nekaj izdelkov svoje TOZD na spomladanskem velesejmu v Zagrebu;
- udeležbo Franca Jošta iz svoje TOZD na 2-dnevnem političnem seminarju v Rogaški Slatini, ki ga je organizirala Zveza sindikatov Slovenije;
- dotacijo osnovnim organizacijam sindikata v svoji TOZD v višini 100 dinarjev na njihovega člana in
- plačevanje prevozov za sindikalne izlete delavcev iz svoje TOZD.

Poleg tega je dal soglasje k sklepu SDS v svoji TOZD, naj se vrati delo lansko leto vplačanega prispevka SIS za zdravstvo nameni za izgradnjo in razvoj bolnice Topolišica pod pogojem, da k samoupravnemu sporazumu v tej zvezi pristopi večina temeljnih in drugih organizacij združenega dela, ki so upravičene do vračila dela lansko leto vplačanega prispevka tej SIS.

Glavna točka dnevnega reda te seje delavskega sveta TOZD ESO pa je vsekakor bilo poročilo o sklepnem računu TOZD ESO za leto 1975, ki ga je podal direktor TOZD Viktor Barle.

Poročilo je do podrobnosti razgrnilo količinski in finančni obseg poslovanja TOZD ESO v minulem letu — s poudarkom na naslednjem, velikem problemu njenega lanskoletnega poslovanja, ki bo slej ko prej velik problem tudi za njeno letošnje poslovanje:

— Uresničevanje sprejetega načrta za rekonstrukcijo obratov ESO na novi lokaciji se praktično ni premaknilo nikamor, saj kljub pereči prostorski stiski niti dela obstoječih proizvodnih kapacitet ni bilo moč preseliti na novo lokacijo, čeprav je tako načrt za rekonstrukcijo na novi lokaciji kot tudi letni delovni načrt to predpostavljali. Še več! Za del dejavnosti ESO, ki se bi naj med letom preselila na novo lokacijo so — po programu za preselitev in letnem delovnem načrtu — prihajali tudi novi stroji — ker pa s preselitvijo ni bilo nič, so zaradi prostorske stiske v veliki meri ostali zapečateni, brez koristi — za izgubo!

"Kljub temu velikemu problemu," je bilo rečeno v poročilu, "ter občasnemu pomanjkanju nekaterih osnovnih repara-materialov in primanjlovanju nekaj desetih kvalificiranih delavcev, pa smo leto vendarle končali še kar uspešno, saj smo finančni načrt preseglji za 3 odstotke — brez poslovne izgube."

Glede na to delegati v svetu niso imeli posebnih preglavic, da sprejmejo poročilo, oziroma potrdijo sklepní račun TOZD za leto 1975!

Še to!

Delavski svet je na tej seji sprejel tudi sklep, naj njegova komisija za delitev dohodka in kolegij direktorja TOZD do naslednje seje sveta pripravita predlog za spremembo vrednotenja delovnih mest vseh skupinovodij v ESO.

27. seja (redna)

Svojo 27. seja (redno) je delavski svet TOZD ESO opravil 3. marca.

Poleg večine delegatov v svetu, direktorja TOZD ESO Viktorja Barleta, vodje tehnološkega razvoja Vilija Jelena in vodij nekaterih obratov in oddelkov strokovnih služb TOZD se je seje udeležila še skupina šestih delavcev iz kovaške delavnice strojnega obrata TOZD, in sicer po sklepu SDS kovaška delavnica, naj svetu predloži rešitev nekaterih delegatskih problemov in problemov v zvezi z delitvijo malice v TOZD; skupina je svetu predlagala:

- odprtje delovnega mesta — organizator priprave in razpečevanja gradiv za sestanke in seje samoupravnih organov TOZD;
- uvedbo dežurstva v jedilnici TOZD in
- ponovno odobritev plačevanja dodatnega obroka kruha k malici (tretjega kosa) za zaposlene v TOZD, katero je delavski svet na svoji 23. seji za nazaj odobril, za naprej pa zavrnil.

Svet je te predloge sprejel!

Iz drugega dela na seji

— Ob pregledovanju sklepov, ki jih je sprejel na svojih prejšnjih sejah, je svet ugotovil, da njihovo uresničevanje poteka v redu.

— V delovnem načrtu za marec je za proizvodne delavce v TOZD predvidel redno delo tudi v vseh sobotah, medtem ko bi naj od zaposlenih v strokovnih službah TOZD delali v sobotah, ki presegajo polni delovni čas, le tisti, katerih delo je nujno potrebno za tekoče poslovanje. Glede na to, da ima TOZD ESO to leto izredno veliko dela oziroma naročil za storitve, je sklenil, naj bi s podobno prakso sobotnega dela nadaljevali tudi v prihodnjih mesecih.

— Nadalje je sklenil, naj gre SDS v TOZD v razpravo predlog samoupravnega sporazuma o združevanju družbenih sredstev TOZD REK Velenje; sprejel predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev TOZD in DSSS REK Velenje in predlog pravilnika REK Velenje o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih idejah ter sklep, naj se mandat članov oziroma delegatov v samoupravnih organih TOZD podaljša do reorganiziranja sedanje TOZD v štiri nove TOZD.

Ob tem je treba povedati, da je omenjeni predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah itd. sprejel pogojno; zahteval je, naj se pred končno potrditvijo pri delavskem svetu REK Velenje vanj vnese generalna funkcijska shema (shema funkcijskih zvez med organi in strokovnimi službami na ravni REK Velenje ter organi, strokovnimi službami in delovnimi enotami vseh TOZD ter natančneje opredeli delovno področje plansko analitskega sektorja DSSS.

— Poleg naštetih zadev je obravnaval in sprejel tudi stališča političnega aktiva naše delovne organizacije do predloga družbenega dogovora o razporejanju dohodka v občini Velenje za leto 1976, in sicer naslednja stališča:

- O predlogu družbenega dogovora morajo še pred njegovim sprejetjem v skupščinah SIS razpravljati vsi delavci REK Velenje, zato se sprejetje predloga v skupščinah SIS do nadaljnega odloži.
- Vse SIS morajo posredovati delegatom v svojih skupščinah temeljitejšo poročilo o svojem sklepnem računu za leto 1976.
- Delegati REK Velenje se v bodoče ne bodo udeleževali nobene seje skupščine SIS, za katero ne bodo vsaj 14 dni prej dobili potrebnih gradiv za izpeljavo razprave v delegatski bazi.

Ob koncu seje pa je svet odobril izplačilo nagrade za racionalizacijo Mihe Letonje (TOZD ESO) — Nosilec bata banane, in sprejel poročilo Eda Uranjeka, predsednika komisije za poglobljanje samoupravnih odnosov v TOZD ESO, o dosedanjem delu te komisije; v poročilu je predsednik Uranjek opomnil: "Komisija potrebuje več strokovne pomoči iz DSSS, da bo zahtevne naloge, ki so pred njo, lahko opravila uspešno!"

Po poslanih zapisnikih

NA ROB DNEVU ŽENSK

Enakopravnost, potrjena v praksi

Vladajoči razred v kapitalistični družbi, ki ima v rokah osnovna proizvodna sredstva in politično oblast, gleda na žensko samo kot na orodje za proizvodnjo. Buržoazija si tega tudi ne more drugače zamišljati in niti ne sluti, da gre razvoj k odpravi položaja, ki žensko izenačuje le s proizvodnimi sredstvi ...

Takšno logično opredelitev položaja ženske v kapitalistični družbi sta nakazala Karl Marx in Friedrich Engels v Manifestu komunistične partije.

Ko je Klara Zetkin, znana borka mednarodnega delavskega gibanja in ena bližnjih sodelavk Marxa, Engelsa in Lenina, na prvem kongresu II. internacionale, 1889. leta, govorila o boju za enakopravnost žensk, je dejala: "Ne priznamo nobenega posebnega vprašanja delavk. Osvoboditev ženske bo prišla do polne veljave šele v socialistični družbi, kjer bodo imele tudi ženske svoje pravice."

Klara Zetkin je sodelovala tudi na I. mednarodni konferenci žensk socialistk leta 1907, kjer so jo izbrali za sekretarko sekretariata mednarodnega socialističnega gibanja žensk. Ta konferenca se je odločno zavzela za uresničevanja osnovnih človeških pravic žensk.

V eni od številnih točk resolucije te konference je bilo zapisano tudi: "Socialistične partije vseh držav so dolžne, da se energično borijo za to, da dobijo ženske pravico glasovanja."

Osmega marca 1909. leta so bile v Chicagu velike demonstracije, kjer so ženske prvič javno zahtevale pravico glasovanja ter se zavzele za uresničitev enakopravnosti z moškimi nasploh. Zato je bil 1910. leta, na II. mednarodni konferenci žensk socialistk v Københavnu, na predlog Klare Zetkin, osmi marec razglašen za mednarodni praznik žensk. Številne ženske mnogih držav sveta slavijo ta praznik že vrsto let.

Lansko leto je generalna skupščina Organizacije združenih narodov imenovala za mednarodno leto žensk. S tem je poglobila prizadevanja ne le svoje organizacije, ampak tudi vsega naprednega sveta za razvoj družbenega položaja žensk, za njihovo popolno emancipacijo — za enakopravno uveljavitev.

Letošnji praznik žensk smo slavili tudi v znamenju revolucionarnih tradicij; ob prizadevanjih, da bi se ženske še bolj vključevale v tokove samoupravnega razvoja naše družbe. Zato je prav, če se ozremo še malo v preteklost, da bi spoznali revolucionarno pot naših žensk.

Ženske vseh jugoslovanskih narodov so se borile za svoje pravice že pred nastankom Kraljevine Jugoslavije. Leta 1910 je bil v Beogradu velik zbor žensk, na katerem so ustanovile sekretariat socialdemokratov-žensk Jugoslavije, ki so ga obnovile po končani I. svetovni vojni. Aprila 1919. leta je ta organ sprejel statut, v katerem je bilo med drugim zapisano: "Ženske - socialisti — menimo, da smo del partijske celote."

Režim bivše kraljevine SHS pa ženskam ni dal tistih pravic, za katere so se borili napredni socialisti in ženske delavke in katere je priznavala tudi ustava iz leta 1921. Obljubljal je le, da bo o ženski volilni pravici odločil zakon. Vendar ženske se niso dale odpraviti s praznimi besedami. Takšna stališča so jih ogorčila in zato so širom po Jugoslaviji masovno dvignile svoj glas. Organizirano so sodelovale v stavkah in na delavskih zborovanjih, nastopale pa so tudi kot poročevalke in dopisnice časopisa "Jednakost", kjer so pisale o aktualnih problemih partijskega in sindikalnega dela.

Zaradi nazadnjaškega zakona o zaščiti države je po letu 1921 KPJ prešla v ilegalno, z le-to pa tudi sekretariat komunistov-žensk. Toda kljub hudim prisilnim ukrepom samovladnega fašističnega režima so ženske vseh jugoslovanskih narodov nadaljevale boj za enakopravnost. V veliki trboveljski stavki 1934. leta je sodelovalo tudi okrog

dva tisoč žensk. Leta 1935 je pred nemškimi konzulatom v Zagrebu demonstriralo okrog pet tisoč žensk, ki so pozivale k miru oziroma borbi proti fašizmu; v mirovni akciji so zbrale nad 600 tisoč podpisov. Po vzoru španskih ter francoskih delavk je v tem obdobju okoli tisoč delavk tekstilne tovarne "Herman Bolek" v Zagrebu blokiralo tovarno in stopilo v odprto borbo s policijo, ki jih ni uspela zaustaviti. Podobne stavke in demonstracije so ženske organizirale tudi v drugih mestih Jugoslavije — Ljubljani, Beogradu, Varaždinu, Dugi Resi, Karlovcu, Kočevju, Splitu, Sušaku, Banja Luki in drugod.

Po direktivi KPJ se je leta 1935 ustanovila mladinska sekcija ženskega gibanja, s ciljem, da bi zbrala čimveč žensk, ki bi vodile borbo za uresničevanje in razširitev svojih pravic. K organiziranju ženskih društev, masovnosti in spodbujanju njihovega delovanja je veliko pripomogel tudi časopis "Žena danas", ki je začel izhajati v Beogradu leta 1936. Le-ta je v letu 1939 pozval vse ženske organizacije v Jugoslaviji k odkriti borbi za uresničevanje volilne pravice.

Na osnovi teh izkušenj so Jugoslovanke dočakale II. svetovno vojno pripravljene in politično dozorele. Prav tako pa imajo pri tem veliko zaslug zgodovinske odločitve 5. državne konference KPJ leta 1940, v katerih so bile jasno začrtane vse naloge žensk v boju proti fašizmu.

Jugoslovanke so v odločilnih trenutkih pokazale svojo politično zrelost. Z borbenostjo in globoko privrženostjo KPJ so masovno odhajale v narodnoosvobodilno vojsko in partizanske odrede Jugoslavije, kjer so se odlikovale v boju proti okupatorju in domačim izdajalcem. Bile pa so aktivne tudi v okupiranih mestih, kjer so organizirale kurirsko službo in skrbele za zbiranje hrane, oblačil ter zdravil. To so bile naloge, ki jih je Antifašistična fronta žena odlično opravljala. Še posebno uspešne aktivistke v okviru OF so bile Slovenke, ki so zbirale dragocene podatke za štabe in enote NOV.

Že prve dni okupacije so skojevke poljanske gimnazije v Ljubljani stavkale, pisale po zidovih protifašistične parole in raznašale letake. S pomočjo organizacije AFŽ so ženske iz Drvarja ob obletnici oktobrske revolucije leta 1942, organizirale zbiralno akcijo, v kateri so zbrale veliko hrane, obleke in obutve za naše borce. Ženske iz Srbske Jasenice so istega leta skrbele za več kot 900 otrok s Kozare, ki so jih iz taborišč Jaska osvobodili hrvaški partizani. Poleti 1942. leta so ženske s Kozare prehodile več kot 70 kilometrov, da so na svobodnem ozemlju požele pšenico.

Akcij, s katerimi so ženske prispevale znaten delež h končni zmagi narodnoosvobodilne vojske, je bilo nešteto. Svoje junaštvo so pokazale tudi v vrstah naših osvobodilnih sil, saj je vsak peti borec bila ženska. Med NOB je od skupno 100 tisoč padlo kar 25 tisoč bork, 40 tisoč jih je bilo ranjenih, 3 tisoč pa jih je postalo invalidnih. Kar 2 tisoč žensk si je pridobilo oficirske čine, 1900 jih ima partizansko spomenico 1941 — 64 pa so jih imenovali za narodne heroje.

O velikem prispevku žensk za zmago nad okupatorjem so govorili tudi 6. decembra 1942 v Bosanskem Petrovcu, na I. konferenci AFŽ, kjer so ustanovili močno in enotno Antifašistično fronto žena. Na tej konferenci je tovariš Tito med drugim dejal: "Ponosen sem, da sem na čelu armade,

ki ima v svojih vrstah toliko bork. Lahko tudi rečem, da so ženske s svojim heroizmom in izdržljivostjo med prvimi — v prvih vrstah. Za našo domovino je velika čast, da ima takšne hčerke!"

NOB je prinesla velik preobrat pri vrednotenju žensk in trdnosti njihovega družbenega položaja. Kakor so bile ženske enakopravne nosilke revolucije, prav tako so danes enakopraven del celotne družbe. Po vojni so prvič dobile tudi volilno pravico ter različne funkcije v družbenopolitičnih organih in javnem življenju nasploh. Uvedba samoupravljanja jim je omogočila še boljše vključevanje in uveljavitev v vseh družbenih tokovih oblikovanja lastnega življenja. Zaradi velikih vsebinskih in družbenogospodarskih preobrazb so postale ženske tudi aktivni del razvojnih sil naše družbe. Njihovo enakopravnost v ekonomskem in družbenopolitičnem življenju so jim zagotovile tudi ustave SFRJ in republik.

Izkušnje iz naše samoupravne prakse kažejo, da imajo naše ženske danes zelo ugoden družbeni položaj, ki ga jim je omogočilo vse večje skupno prizadevanje za razvoj naše družbe. Zato ne smemo pozabiti, kot je rekel sekretar IK CK ZKS Franc Šetinc, da je dan žensk praznik, ki pripada zgodovinskemu razvoju, boju delavskega razreda. Nanj moramo gledati v duhu revolucionarnih tradicij in dolgoročnih načrtov naše družbe; vendar ne kot na en sam dan, en sam trenutek. Nenehno izboljševanje družbeno-ekonomskih odnosov žensk v naši družbi mora biti stalna naloga nas vseh. Borbeni, revolucionarni duh pa naj pomaga predvsem pri reševanju problemov v tistih okoljih, kjer se še vedno kaže premala skrb za otroško varstvo, družbeno prehrano; kjer so ravnodušni do nalog na področju poklicnega usmerjanja in izobraževanja ter podobno. Ne samo s kritiko malodušnosti, nezavednosti in malomeščanstva, ampak tudi s konkretnimi akcijami bomo najbolj pripomogli k nenehnemu uresničevanju enakopravnosti žensk.

Svetislav NIKOLIČ

Vloga ženske nekoč in danes

Ženske so že med narodnoosvobodilno borbo pokazale svojo enotnost. Po vojni so se vključevale v delovne organizacije, kjer so se uveljavljale kot enakopravne in enakovredne delavke. Sprejete so bile tudi v samoupravne organe.

V današnjem družbenem razvoju si težko zamišljamo uresničevanje nalog brez vloge žensk. Mnoge izmed njih opravljajo svoje delo nadvse vestno in vzorno. Zakaj bi zato ženske ne bile tiste, ki bi tudi odločale?

Ženske so zaposlene; delajo; ustvarjajo v korist delovne organizacije; ustvarjajo skupni dohodek.

Marksistične ideje uče, naj tisti, ki ustvarja, tudi odloča o vseh vprašanih družbenega razvoja. Zato naj ženske prav tako odločajo o vprašanih razvoja delovne organizacije, kjer delajo — pa tudi o ustvarjanju ter delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Zavedati se moramo vseh pravic in dolžnosti, ki jih daje delovna skupnost kot celota vsem delavcem enako.

Če bi hoteli oceniti vlogo žensk pri nas, bi morali upoštevati dvoje. Najprej to, da je bila v Jugoslaviji izvedena socialistična revolucija, ki je s svojo idejnostjo in korenito preobrazbo vplivala na položaj žensk. Potem tudi to, da so bile v naši domovini prav ženske tiste, ki so mnogo prispevale za osvoboditev izpod tujega jarma. V tej borbi so si nabrale mnogo dragocenih izkušenj, svobodnega duha in politične zavesti.

Močan razvoj proizvodnih sil, ki ga je spodbudila graditev naše socialistične družbe, ter razmah industrije in urbanizem sta zelo vplivala na naše delovne ljudi. Ženske so se začele vedno bolj vključevati v družbeno proizvodnjo. Še leta 1940, na primer, je bilo v naši državi med vsemi zaposlenimi le 18 odstotkov žensk, danes pa jih je v jugoslovanskem merilu že 35 odstotkov. V Sloveniji je ta stopnja celo znatno višja; kar 43 odstotkov žensk je med vsemi zaposlenimi.

Nekdaj je bilo v svetu drugače. Čeprav so že klasiki znanstvenega socializma jasno povedali, da se je z industrijsko revolucijo, ki je omogočila proizvodnjo na veliko, pokazala možnost za vključevanje žensk v družbeno delo, pa še dolgo niso zamrla naziranja, da so ženske samo za dom, za ustvarjanje in ohranjanje družine ter tu in tam še za kmečka dela.

Ženske so nekoč premalo cenili; dejstvo pa je, da so v novem času dokaj enakovredno vključene v družbeno proizvodnjo in našo družbeno stvarnost nasploh. V današnji politiki zaposlovanja žensk je vidna pozitivna usmerjenost, saj prodirajo že v vse tiste poklice, ki jim nikoli prej niso bili dosegljivi.

Varstvo starejših občanov

V Velenju je bilo ob zadnjem štetju prebivalcev (leta 1971) okrog 1 800 ali 6 odstotkov občanov, starih nad 65 let, nad 60 let pa je bilo starih 2 700 ali 9,5 odstotka občanov.

Takšen delež ostarelih med vsemi povzroča svojske gospodarske in družbene probleme. Vedno bolj je nujna potreba po organizirani družbeni akciji za varstvo in pomoč starejšim občanom.

Gmotno varstvo tega dela prebivalstva smo v večini primerov zagotovili s pokojnino. Po veljavnem zakonu pa imajo svojci obvezo za preživljanje ostarelih staršev, če le-ti nimajo zagotovljenih sredstev za življenje.

Socialno skrbstvo mora stremeti za tem, da starejšim občanom, ki imajo svojce, a so brez sredstev za preživljanje, pomaga zagotoviti izpolnjevanje omenjene zakonske obveze. Tistim ostarelim občanom, ki nimajo niti svojcev niti sredstev za preživljanje, pa je treba zagotoviti družbeno denarno pomoč; zlasti tako, da se v okviru klubov upokojencev organizirajo najrazličnejše aktivnosti za pomoč ostarelim občanom.

V ustanovljenem novem domu za ostarele občane skrbstvo načrtuje tudi strežniško pomoč in nego na domu. Namenjena bo predvsem tistim ostarelim ljudem, ki želijo živeti samostojno, vendar jim je potrebna pomoč pri vsakdanjih opravilih. V času bolezni ali oslabelosti potrebujejo tudi nego, če živijo pri svojcih, ki so ves dan zaposleni, in jih ne morejo negovati.

Velike so potrebe po navedeni obliki varstva, zlasti še zaradi tega, ker ne bo mogoče organizirati toliko zavodov, da bi lahko zadostili vsem potrebam. Zavedati se moramo tudi tega, da je veliko ostarelih občanov, ki ne želijo v zavod.

Dolgo časa je bilo v velenjski občini čutiti kako potreben je zavod za ostarele ljudi, saj smo morali za ostarele občane iskati mesta v tovrstnih domovih drugih občin. Zdaj tak dom imamo — na Kidričevi cesti v Velenju.

Domsko varstvo naših ostarelih občanov bo v tem domu že letos precej rešeno; na voljo bo 120 ležišč.

Namesto sklepa

Dom je hladna voda v zarosenem vrču.
Dom so roke, počivajoče na mizi, v nedeljski tišini po delu;
prazne in čakajoče,
odločujoče,
edine, ki ustvarjajo zgodovino.

Dom so roke, na katerih smeš jokati.
Skrrijejo tvoj obraz, vlažen od znoja in solz.
Lahko objamejo, rešijo in pogrejejo,
a tudi položijo prste na grlo - in stisnejo.
(Miroslav Válek, ČSSR)

A. Rozman

NAŠI UPOKOJENCI**Nekdanji delavci TEŠ so se srečali**

Organizacija sindikata TOZD TE Šoštanj je ob novem letu povabila vse svoje upokojence na prijateljsko srečanje in ogled elektrarne.

Bil je sončen dan, ko so se naši upokojenci zbrali skraj v polnem številu pred vhodom v elektrarno. Tam so jih pričakali in pozdravili predstavniki sindikata TEŠ. Najprej so jih popeljali na ogled starega in novega dela termoelektrarne. Slednji je naredil posebno na starejše upokojence izreden vtis.

Po ogledu so jih povabili v nov obrat družbene prehrane, kjer so jim pripravili pogostitev. Tu sta vse navzoče pozdravila še tehnični vodja TEŠ inž. Franc Slavič in predsednik izvršnega odbora sindikata TEŠ Martin Tomšič. Zanimala sta se za življenje in počutje upokojencev, potem pa jim zaželela tudi za v prihodnje še mnogo zdravja in osebne sreče. Izrazil sta prepričanje, da se bodo tudi naslednja leta srečevali čili in zdravi na istem mestu; v delovni organizaciji, kjer so včasih tudi sami delali.

Prijateljsko srečanje je bila najlepša priložnost, da so se nekdanji delovni tovariši po daljšem času zopet videli, si izmenjali nekaj spominov iz minulih dni in pokramljali o svojem sedanjem življenju, delovanju ter manjših ali večjih križih in težavah, s kakršnimi se srečujemo prav vsi.

Da so bili tega srečanja izredno veseli, je v imenu vseh naših upokojencev, nekdanjih članov delovnega kolektiva elektrarne, zatrdil eden njih — Ivan Jenko. Zahvalil se je tehničnemu vodstvu in sindikalni organizaciji za pozornost, vsemu kolektivu TEŠ pa zaželel še mnogo delovnih uspehov.

LoM

Jernej Poprask**NAJSTAREJŠI UPOKOJENEC "TE Šoštanj" O SEBI: "MOJA ŽIVLJENJSKA POT NI BILA NIČ ASFALTIRANA!"**

Med petinsedemdesetimi upokojenci, ki so se zbrali na prijateljskem srečanju, sem našel tudi najstarejšega upokojenca termoelektrarne Šoštanj - Jerneja Popraska, doma iz Pesja.

Razveselil se je, ko sem ga zaprosil, da bi za bralce našega glasila povedal kaj več o svoji življenjski poti. "Veste", je začel, "moja življenjska pot ni bila nič asfaltirana. Bila je čisto navadna, makadamska; pa še zelo 'poškodrana'..."

Potem se je zazrl v preteklost:

"Na to pot sem stopil v Škalah pri Velenju, kjer sem se rodil 23. avgusta 1895. leta. Bil sem sin delavske družine, v kateri je bilo troje otrok. Kar kmalu, po osnovni šoli, sem moral s trebuhom za kruhom. Prijeti je bilo treba za vsako delo, da sem se lahko za silo preživljal. Pa hudo težko je bilo takrat najti kako zaposlitev."

Nato se je Jernej spomnil, da so ga poklicali k vojakom, ko mu je bilo komaj osemnajst let. Toda že pred tem je izbruhnila prva svetovna vojna in tako je moral na fronto.

"Tam, nekje pri Doberdobu, sem bil ujet. Preživel sem ujetništvo v Torinu, ob koncu vojne, leta 1918, pa sem se vrnil domov; živ in še za silo zdrav. Vendar se vojaške suknje še nisem otrešel. Spet sem moral obleči uniformo, kajti pridružil sem se Maistrovim borcem za severno mejo!

Upokojeni delavci TE Šoštanj so se srečali — Pred novim obratom družbene prehrane TOZD TEŠ, skrajni desni Jernej Poprask

Po dokončni demobilizaciji sem zopet začel iskati stalno zaposlitev. Večkrat sem jo menjal in tako me je pot vodila po vsej Jugoslaviji. Nazadnje sem se za dalj časa ustavil v Zagrebu, kjer sem delal kot prevoznik."

Zatem se je naš osemdesetletnik spominjal vojne vihre, ki je drugič zajela svet. Tudi to obdobje je nekako srečno prebrel, po vojni pa je dobil zaposlitev doma. Tole je povedal o svojem delu v elektrarni:

"Pri izgradnji elektrarne v Šoštanju sem bil med prvimi delavci. Že leta 1947 sem postal član delovnega kolektiva takratne termoelektrarne. Dolga leta sem delal kot električar, kolektivu pa sem ostal zvest vse do upokojitve; pravzaprav tudi še potem, po letu 1961, ko sem nadaljnjih pet let pomagal opravljati dela pri vratarski in čuvajski službi."

Danes je naš najstarejši upokojenec v enainosemdesetem letu starosti. Pri teh spoštljivih letih se še krepko drži, vendar dela ne več; le doma še postori vsakdanja opravila.

Na vprašanje, kako se počuti ob ponovnem srečanju z nekdanjimi sodelavci, pa je Jernej Poprask odvrnil:

"Vsekakor se mi zdi hvale vredno, da se današnji kolektiv elektrarne vsako leto spomni na nas upokojence. Prijetno je takšno srečanje. Vidimo in pogovorimo se s svojimi nekdanjimi delovnimi tovariši, izvemo, kaj je novega v elektrarni - kako napredujejo dela pri izgradnji nove faze - pa še pogostite nas ..."

Ob koncu pogovora se je Jernej Poprask zahvalil za gostoljubnost in nam zaželel "srečno".

Tudi mi se mu zahvaljujemo za misli, ki nam jih je zaupal. Njemu in ostalim upokojencem pa želimo še mnogo mirnih in zadovoljnih let v zasluženem pokoju!

LoM

ŠPORT IN REKREACIJA**Pokal 1975 osvojili športniki TOZD ESO**

Že v 31. številki Informatorja, ki je izšla 22. septembra lani, smo pisali o jesenskih prvenstvih v posameznih športnih panogah med člani TOZD in DSSS naše delovne organizacije. Poročali smo o rezultatih tekmovanja v malem nogometu in mini golfu. Drugih rezultatov takrat nismo objavili, saj se ekipna tekmovanja v odbojki in kegljanju še niso končala, v šahu in namiznem tenisu pa jih niti ni bilo moč izvesti.

Tokrat dajemo kratek zapis o sklepni svečanosti, ki je bila ob koncu športno-rekreativne sezone 1975 v Delavskem klubu Velenje, 13. februarja letos, kjer so razglasili končne rezultate tega tekmovanja in najuspešnejšim ekipam podelili pokale, najboljšim posameznikom pa priznanja.

Na tej mali svečanosti so se zbrali naši najzaslužnejši športniki in športni delavci, nosilci športno-rekreativne dejavnosti v naši delovni organizaciji v preteklem letu. Zbrane je najprej pozdravil predsednik komisije za šport in rekreacijo v REK Velenje Tone Pust. Poudaril je, da jih glede na razširitev programa športa in rekreacije v naši delovni organizaciji čakajo v letošnjem letu dokaj zahtevne naloge. Zato je zaželel tako tekmovalcem kot organizatorjem tekmovanj še več delovnega poleta in prizadevnosti.

Predsednik konference OOS REK Velenje Ivo Kadliček pa je v krajšem govoru podčrtal pomen rekreacije in športa za delovnega človeka. Menil je, da je treba rekreativno dejavnost v naši delovni organizaciji v bodoče še bolj razvijati in krepiti, obenem pa obljubil, da bo sindikalna organizacija dajala vso podporo tej dejavnosti. Izrazil je tudi prepričanje, da ob podpori in zavzetosti vseh članov kolektiva dobri rezultati prav gotovo ne bodo manjkali.

Končne rezultate tekmovanja je razglasil referent za rekreacijo REK Velenje Jože Grubelnik, ki je zatem podelil tudi pokale najuspešnejšim ekipam in priznanja najboljšim športnikom.

REZULTATI TEKMOVANJA 1975

Vrstni red ekip v posameznih panogah

MINI GOLF: 1. RLV — MT, 2. DSSS, 3. AP, 4. ESO, 5. PGM 6. ZO, 7. RLV — PRP, 8. TEŠ, 9. RLV — JV, 10. RLV — STR, 11. PZS, 12. RLV — St, 13. RLV — JŠ.

Najboljši na naših sindikalnih tekmovanjih v sezoni 1975/76

MALI NOGOMET: 1. PZS, 2. ESO, 3. AP, 4. RLV — MT, 5. DSSS, 6. RLV — JŠ, 7. RLV — KL, 8. RLV — JV, 9. PGM, 10. TEŠ, 11. RLV — St.8, 12. RLV — JZ, 13. RLV — PRP, 14. ZO, 15. RLV — JG.

ODBOJKA: 1. PZS, 2. TEŠ, 3. ESO, 4. RLV — MT, 5. RLV — JŠ, 6. ZO, 7. RLV — PRP, 8. RLV — JV, 9. RLV — JG.

KEGLJANJE: 1. TEŠ, 2. ZO, 3. ESO, 4. RLV — STR, 5. RLV — MT, 6. RLV — KL, 7. RLV — JŠ, 8. PZS, 9. RLV — St. 8, 10. RLV — JZ, 11. RLV — PRP, 12. RLV — JG, 13. DSSS, 14. AP.

Skupna uvrstitev ekip:

1. ESO, 2. RLV — MT, 3. TEŠ, 4. PZS, 5. ZO, 6. RLV — JŠ, 7. RLV — JV, 8. DSSS, 9. AP, 10. RLV — PRP, 11. RLV — KL, 12. RLV — STR, 13. RLV — St. 8, 14. PGM, 15. RLV — JG, 16. RLV — JZ

Posamezniki, ki so prejeli priznanja kot najboljši športniki TOZD in DSSS:

Uroš DEVIČ — ESO, Jože HRIBERNIK — RLV-MT, Mišo IVANČIČ — TEŠ, Dušan SVITLICA — PZS, Jože KOMPARE — ZO, Janko HARNIK — RLV-JŠ, Drago JAMNIKAR — RLV-JV, Jože ZAJC — DSSS, Milan OCEPEK — AP, Srečko JAVORNIK — RLV-PRP, Jože KOREN — RLV-KL, Geza ŠINKEC — RLV-STR, Zvone ŠTEFANEK — RLV-St. 8, Mile MAKSIMOVIČ — PGM, Ramiz HASIČ — RLV-JG in Jože BOŽANK — RLV-JZ.

J.G.

Letos končana že tri tekmovanja

Športna tekmovanja za prehodni pokal v letu 1976 so se začela konec februarja letos. Potekajo po zastavljenem programu in kmalu se bodo v celoti razmahnila.

Tekmovanja v treh panogah — smučanju, kegljanju in šahu — so že končana, znani pa so tudi rezultati. Po novem točkovnem sistemu, ki so ga sprejeli, je vrstni red na lestvici naslednji!

MESTO	EKIPA	TOČK
1.	MEH. — TRANSPORT	38
2.	SKUPNE SLUŽBE	37
3.	KLASIRNICA	34
4.	ELEKTROSTROJNI OBRATI	33
5.	TE ŠOŠTANJ	32
6.	JAMA ŠKALE	29
7.	PRIPRAVE	21
8.	PLASTIKA in ZS	20
9.	AVTOPARK	20
10.	JAMA VZHOD	20
11.	STORITVE	19
12.	JAMA ZAHOD	13
13.	ZUNANJI OBRATI	11
14.	JAMSKE GRADNJE	6

Iz tabele je razvidno, da po končanih tekmovanjih v treh panogah zaenkrat vodijo športniki TOZD RLV — Mehanizacija in transport. V športnem znanju in močeh so se pomerili med seboj delavci iz vseh TOZD in DSSS, le da so se tekmovalci TOZD RLV — St. 8 priključili tekmovalcem JŠ, športniki PGM, TISK, SG in DPG pa športnikom DSSS.

J.G.

Še to!

V smučanju je zmagala ekipa TE Šoštanj, druga je bila ekipa ESO, tretja DSSS. Več o tem tekmovanju lahko preberete v krajši reportaži, ki sledi temu članku!

V kegljanju je bila prav tako najuspešnejša ekipa TEŠ, druga MT, tretja KLAS. Najboljše rezultate pri šahu pa so tokrat dosegli šahisti DSSS, drugi so bili šahisti STR, tretji MT.

Prihodnja tekmovanja

Pred nami so zimske športne igre "Elektra", na katerih bomo letos prvič sodelovali vsi iz REK Velenje. Da bi izbrali kar se da dobre predstavnike, bomo organizirali tudi treninge s predtekmovanjem, in to v smučarsko turističnem centru Golte nad Mozirjem. Po uradnem treningu in izbirnem tekmovanju bo končno znano zastopstvo naše delovne organizacije na zimskih igrah športnikov Elektrogospodarstva, ki bodo 9. in 10. aprila na Kaninu.

Sindikalno športno prvenstvo REK Velenje pa se bo nadaljevalo takole!

Najprej bo na vrsti **streljanje** (konec marca). Potem bodo sledila tekmovanja v **rokometu**, **plavanju** in **krosu** (aprila); konec aprila se bo začelo tudi prvenstvo v **malom nogometu**, ki se bo končalo jeseni. Maja bodo tekmovanja v **namiznem tenisu**.

V poletnih mesecih (junij, julij, avgust) tekmovanj ne bo; težišče rekreativne dejavnosti bo prešlo v letovišča REK Velenje.

Avgusta bodo tekmovanja v **mini golfu**, septembra v **atletiki** in **košarki**; slednja se bodo nadaljevala še oktobra. Novembra se bo športna sezona 1976 končala s tekmovanji v **odbojki**.

Poleg pestre tekmovalne športne sezone moramo omeniti še nekaj širše zasnovanih akcij za poglobitev rekreativne dejavnosti naših delavcev. S tem mislimo večerno telovadbo za vse delavce REK Velenje, ki se je bo moč udeleževati od septembra do vključno decembra v telovadnicah osnovnih šol v Velenju, in razne TRIM — akcije (na TRIM-stazah, kolesarskih tekmovanjih in tekmovanjih v plavanju, družinskih pohodih v naravo ipd.).

Seveda ne smemo pozabiti še na sodelovanje na rudarskih športnih igrah, ki bodo 26. junija v Mežici, ter občinskem sindikalnem športnem prvenstvu skozi vse leto.

Torej, kot vidite, možnosti za rekreacijo in športno uveljavljanje bo dovolj. Da bi se kar najširši krog delavcev lahko vključeval v športno-rekreativno dejavnost, pa vas bomo o posameznih akcijah še sproti obveščali.

J.G.

Urnik rekreativnih dejavnosti

Že večkrat je bila med delavci naše delovne organizacije, posebno samskimi, izrečena želja, da bi zapisali, kakšne so možnosti za vključevanje v športno-rekreativno dejavnost v Velenju. Doslej so se lahko ukvarjali s športom več ali manj le tisti, ki so člani katerega izmed športnih društev ali klubov. Letos je naša delovna organizacija poskrbela za razširitev organizirane rekreacije svojih delavcev v velenjskih telovadnicah.

Referent za rekreacijo REK Velenje Jože Grubelnik je povedal, da je rekreacija v telovadnicah zaživila bolje, kot so pričakovali. Z željo, da bi čimbolj izkoristili prostore, ki so na razpolago, posredujemo vsem članom kolektiva REK Velenje razpored vadbe v telovadnicah.

PONEDELJEK

in SREDA: **streljanje** — od 15.00 do 17.00, v kletnih prostorih bivšega mladinskega kluba.

TOREK: **mali nogomet** — od 20.00 do 21.00, v telovadnici osnovne šole Anton Aškerc.

SREDA: **odbojka** — od 19.30 do 21.30, v telovadnici osnovne šole Gustav Šilih.

ČETRTEK: **plavanje** — od 20.00 do 21.00, v zimskem bazenu KOC Velenje.

PETEK: **namizni tenis** — od 16.00 do 18.00, v telovadnici posebne osnovne šole.

kegljanje — od 18.00 do 20.00, v kegljišču hotela Paka.

Še to!

Za razpored kegljanja se je potrebno predhodno dogovoriti s Cvetom Gaberškom iz TOZD RLV — Mehanizacija in transport!

Za plavanje ob **četrtkih zvečer** imajo **prost vstop vsi delavci** REK Velenje, s **športno izkaznico** REK Velenje pa lahko uporabljajo bazen **vsak dan**.

S **športno izkaznico** REK Velenje, ki velja do 30. 6. 1976 — dobite jo lahko za 40 dinarjev v tajništvu samoupravnih organov in organov DPO REK Velenje — je moč uporabljati tudi **SAVNO v kopalnišču KOC Velenje**. To pa:

- ob ponedeljkih od 17. do 19. ure,
- ob sredo od 19. do 21. ure in
- ob petkih od 17. do 19. ure.

Naše letošnje smučarsko tekmovanje je bilo polno zanimivih presenečenj

Uredništvo

TEŠ na Pohorju prismučala 1. mesto

28. februarja je bila lepa in sončna sobota. Tudi v hribih je bilo letos le malo takih dni. Nekaj zato — največ pa zaradi dobre udeležbe na smučarskem prvenstvu naše delovne organizacije — je bilo tistega dne na Pungartu še posebej živahno.

Na našem tekmovanju smo našli kar 102 udeležence, kar je le nekaj manj kot na občinskem sindikalnem prvenstvu v smučanju. Organizacija letošnjega tekmovanja je bila v rokah našega referenta za rekreacijo Jožeta Grubelnika, ki je s sodelovanjem članov smučarskega kluba Velenje poskrbel za brezhibno izvedbo.

Potek tekmovanja

Veleslalomski proga je bila dolga približno 600 metrov in pripravili so jo zelo dobro. Vratca niso bila postavljena prezahtevno, tako da smučarke in smučarji med spustom niso imeli posebnih težav.

Zanimivosti ni manjkalo. Eden izmed smučarjev ESO je tik pred ciljem ubral napačno smer in zgrešil skoraj devet metrov široko črto. Presenečen je bil, gledalci, ki ga poznajo kot nekdanjega nogometaša, pa so se nehote spomnili na situacije z njim z nogometnega igrišča: tik pred golom je njegova žoga rada sfrčala mimo mreže.

Neki drugi tekmovalac je bil na cilju celo tako "natančen", da je hotel še sam pomagati sodnikom pri odmerjanju časa svoje vožnje — in z vso srčnostjo je zapeljal mednje. Sicer pa, glavno je, da je večina tekmovalcev srečno prismučala skozi cilj!

Po končanem tekmovanju je bilo na sporedu prostovoljno sončenje, kosilo v Partizanki in zatem razglasitev rezultatov ter podelitev diplom.

Zato še nekaj o rezultatih!

V veleslalomu so nastopale smučarke in smučarji. **Ženske** so tekmovalce posamezno, ne glede na starostne kategorije. Zmagala je Tatjana Vizovišek iz TEŠ, druga je bila Erika Zakeršnik iz ESO, tretja pa Erika Veršec iz TEŠ.

Moški so tekmovali v štirih kategorijah. V I. kategoriji so smučali tekmovalci, rojeni pred letom 1930: zmagal je Ferdo Tamše iz TEŠ, drugi je bil Vlado Detela iz RLV—MT, tretji pa Jože Lorbek iz DSSS.

II. kategorija (rojeni od 1931. do 1938. leta): prvi Stanko Rudolf iz ESO, drugi Venčeslav Tajnik iz DSSS, tretji Marjan Pšovnik iz TEŠ.

III. kategorija (rojeni od 1939. do 1945. leta): prvi Franc Zakeršnik iz TEŠ, drugi Anton Hojnik iz TEŠ, tretji Ivan Kugonič iz ESO.

IV. kategorija (rojeni od 1946. leta dalje): prvi Marjan Prelog iz TEŠ, drugi Tine Kumer iz ESO, tretji Silvo Hudovernik iz ESO.

Najboljši časi prvih desetih (v sekundah)

1. Marjan Prelog, TEŠ	45,4
2. Franc Zakeršnik, TEŠ	46,0
3. Tine Kumer, ESO	46,4
4. Tone Hojnik, TEŠ	47,8
5. Silvo Hudovernik, ESO	47,9
6. Drago Tamše, PZS	48,6
7. Ivan Kugonič, ESO	48,7
8. Janez Dolanc, TEŠ	49,3
9. Stanko Rudolf, ESO	49,4
10. Venčeslav Tajnik, DSSS	49,9

Ekipna uvrstitev

1. TEŠ (Marjan Prelog, Franc Zakeršnik, Anton Hojnik)
2. ESO (Tine Kumer, Silvo Hudovernik, Ivan Kugonič)
3. DSSS (Venčeslav Tajnik, Franc Goršek, Jože Lorbek)
4. KLAS (Branko Drev, Avgust Škoflek, Marjan Lipičnik)
5. MT (Mirko Rošar, Franc Štukovnik, Damjan Obreza)
6. PZS (Drago Tamše, Ferdo Mihel, Emil Cirar)
7. AP (Jože Brložnik, Ivan Lipnik, Vojko Praprotnik)
8. JŠ (Jože Koper, Vlado Ževart, Matjaž Klemenčič)
9. PRP (Milan Lorgar, Zdenko Jakob, Miloš Mikuž)

Sodelovali so predstavniki vseh TOZD, vendar iz ostalih jih ni bilo dovolj za sestavo ekipe — zato je v ekipni uvrstitvi le 8 TOZD in DSSS.

L.O., SaS

Naši smučarji drugokategorniki, z leve proti desni — Pšovnik, Rudolf in Tajnik

Naši gasilci pred jubilejem

PRIHODNJE LETO BO INDUSTRIJSKO GASILSKO DRUŠTVO "REK" VELENJE SLAVILO 45-LETNICO. NJEGOVO DELOVANJE JE BILO V VSEH TEH LETIH NADVSE PLODNO. NA ZADNJEM OBČNEM ZBORU, KJER SO MED DRUGIM PREGLEDALI TUDI SVOJE DOSEDANJE DELO, SO UGOTOVILI, DA SO NA RAZNIH TEKMOVANJH OSVOJILI 16 POKALOV IN NAD 40 DIPLOM. POSEBNO SKRIB PRI SVOJEM DELU PA POSVEČAJO VZGOJI MLADEGA KADRA.

Na pobudo Slavka Trbeja in Martina Savineka so 1932. leta ustanovili rudniško gasilsko društvo. Trbej je bil takrat zaposlen v velenjski elektrarni kot elektroinženir, Savinek pa je delal na rudniku kot elektrotehnik.

Nekdanjemu predsedniku našega gasilskega društva Francu Škarji so se ob njegovi šestdesetletnici zahvalili za požrtvovalnost pri delu v društvu in mu zaželeli še mnogo let

Tako kot na vsakem začetku je bilo tudi za naše gasilce sprva težko. Začeli so pravzaprav iz nič. Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil maja 1932, so za načelnika društva izvolili Slavka Trbeja, za poveljnika pa Martina Savineka. Prvo gasilsko orodje in drugo prepotrebno opremo je gasilec kupila takratna rudniška uprava. Istega leta so dobili še osemsedežni gasilski avto škoda.

Gasilstvo se je krepilo. Krog članstva se je širil. Na vaje so prihajali vedno novi člani; do leta 1934 se je v rudniško gasilsko društvo včlanilo nad sto gasilcev. Tega leta so dobili tudi prvo novo motorno brizgalno znamke ROSENBAUER.

Leta 1938 se je vodstvo društva zamenjalo; predsednik je postal Anton Hudales, poveljnik pa Oto Centrih. Obadva sta rudniške gasilce vodila do začetka vojne, po prihodu Nemcev pa je društvo šlo narazen. Veliko gasilcev je odšlo v partizane; nekateri izmed njih so dali za svobodo tudi svoja življenja. Ivan Stemberger je bil pilot in je padel že leta 1941, kot talci pa so bili ustreljeni Ivan Ahac in Tone Kregar (leta 1942) ter Tone Aristovnik (leta 1945). Njihova imena so vklesana na spominski plošči, ki je vzdana na gasilskem domu.

Po vojni je društvo doživelo novo razvojno obdobje. Kmalu se je začelo številčno krepiti. Tudi gasilski dom so s skupnimi močmi obnovili in povečali. Še posebno je rudniško gasilstvo zaživelo, ko se je pri velenjskem rudniku zaposlil Ivan Han. Ta neumorni društveni delavec je 1948. leta prevzel poveljstvo nad rudniškimi gasilci, Oto Centrih pa je postal predsednik društva.

Istega leta so začeli tudi z obnavljanjem gasilskega doma. Ko so leta 1952 gasilci praznovali 20-letnico obstoja društva, so na novo prenovljeni dom že predali svojemu namenu.

Mnogo prerana smrt je društvu odvzela takratnega poveljnika Ivana Hana. Tako je leta 1954 prevzel poveljniške dolžnosti Martin Pečečnik, ki je bil na tem mestu vse do leta 1958. Za njim je gasilec šest let zapored poveljeval Franc Kričej, potem pa je funkcijo poveljnika ponovno prevzel Martin Pečečnik, ki le-to zelo uspešno opravlja še danes.

Med tem časom, leta 1956, so zamenjali tudi predsednika društva; izvolili so Franca Škarjo, ki je to dolžnost opravljal vse do leta 1970. Njegovo delo je nato prevzel Egidij Petretič, današnji predsednik industrijskega gasilskega društva REK Velenje.

Ko so se naši gasilci pred nedavnim sestali na svojem občnem zboru v Delavskem klubu Velenje, so pregledali tudi svoje sedanje delo. Ugotovili so, da je zelo plodno, saj imajo danes v svojem sestavu poleg članske desetine tudi desetino pionirjev in mladincev. Dalje so seznanili prisotne, da so v zadnjem času ob drugih aktivnostih sodelovali še na številnih tekmovanjih, kjer so osvojili 16 pokalov in nad 40 diplom. Kritično so se ozrli tudi na svoje načrte za prihodnje delo. Ti predvidevajo kot eno osnovnih nalog izgradnjo novega gasilskega doma. Stari se namreč zaradi odkopavanja premoga v Stebru 8 počasi ugreza in na stavbi se že kažejo razpoke; zato bodo za svoje nadaljnje uspešno delovanje čimprej rabili novega.

Ob koncu občnega zbora so pionirji - gasilci čestitali nekdanjemu predsedniku Francu Škarji ob njegovi šestdesetletnici, člani društva so ponovno podaljšali mandat svojega dosedanjega vodstva, ob koncu pa nagradili najzaslužnejše gasilce v svojih vrstah.

L.O.

OBVESTILO!

Čenjene stranke obveščamo, da se bomo, dne 1. 4. t. l. preselili v novo tiskarno, ki smo jo po dolgoletnih dogovorjanjih le izgradili ob izdatni pomoči vseh TOZD DO REK Velenje. Sedanje prostore na Foltovi 10 bodo preuredili v otroški vrtec.

Naš novi naslov
REK — TOZD TISK
Na zeleni trati ob Paki
63320 Velenje
Tel.: še nimamo!

V SPOMIN

Milena Čertanc

Delavci termoelektrarne Šoštanj smo se pred kratkim za vedno poslovili od svoje dolgoletne sodelavke Milene Čertanc. Njena smrt je zarezala v naš delovni kolektiv globoko vrzel. Pokojno bomo zelo pogrešali kot dobrega strokovnjaka in delovnega tovariša.

Milena se je rodila leta 1921 v številni trboveljski proletarski družini. Odraščala je v težkih življenjskih razmerah in bila vzgojena v revolucionarnem duhu. To se je odražalo v njenem življenju in pri delu.

Med NOB je sodelovala v OF. Zaradi tega so jo 6. septembra 1943 odvedli najprej v graške zapore, od tod pa so jo internirali v zloglasno koncentracijsko taborišče Ravensbrück, od koder se je vrnila šele 28. junija 1945.

Po osvoboditvi in vrnitvi v domovino se je takoj zaposlila in delala na odgovornih delovnih mestih pri takratnem okrajnem ljudskem odboru Celje in kasneje v Šoštanju. Kot članica Zveze komunistov, izredno aktiven član sindikatov in drugih množičnih družbenopolitičnih organizacij je Milena Čertanc prispevala velik delež k uresničevanju in utrjevanju načrtane poti v naš samoupravni socializem. Z zglednim delom je na vseh področjih svojega udejstvovanja dosegala in žela nadpoprečne uspehe in v marsičem zelo spodbudno vplivala na svoje okolje, ne nazadnje tudi na svoje sodelavce, ki jim je vsekozi dajala svetel zgled.

V termoelektrarni Šoštanj se je zaposlila 1. oktobra 1959. Na delovnem mestu računovodje investicij je opravljala svoje delovne obveze z izredno natančnostjo in doslednostjo. Nenehno je bila polna energije in optimizma pri ustvarjanju boljše prihodnosti delovnega kolektiva elektrarne.

Svojima otrokoma je bila neutrudna in požrtvovalna mati; še ko je bila pri kraju s svojimi močmi, jima je pomagala, da sta dosegla svoj življenjski cilj.

Kot že tolikokrat je tudi to pot neizprosna in nerazumljiva usoda posegla vmes in nam je iz naših vrst iztrgala Mileno. Kot dolgoletno in nesebično sodelavko jo bomo ohranili v najboljšem spominu.

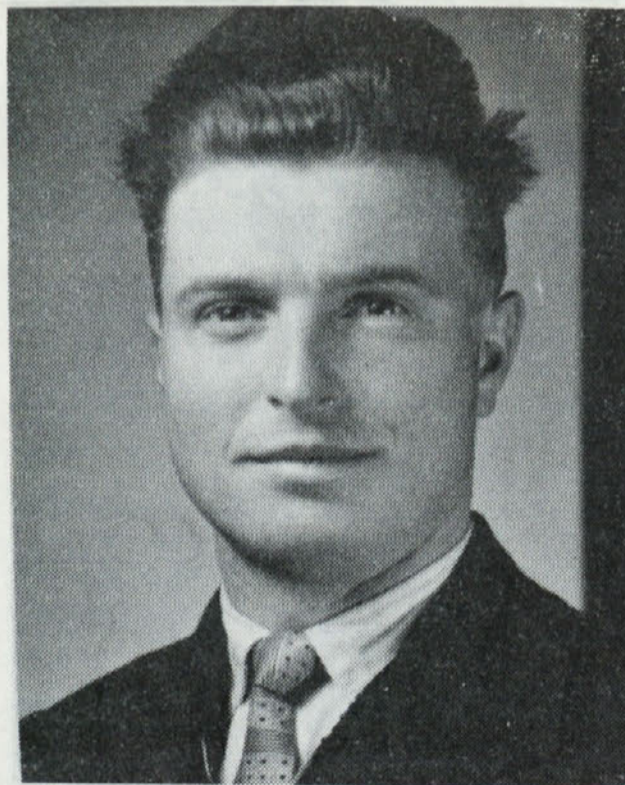
LoM

Zahvala

Iskrena hvala delavcem REK Velenje za denarno pomoč, ki smo jo dobili lansko leto ob izgubi moža, očeta in sorodnika Viliija Jamnikarja.

Jamnikarjevi

Dovže, 7. 3. 1976

Bernardu Pušniku

Najprej v Prelogah in potem še v Velenju se je razširila 20. decembra lanskega leta vest: "V jami je nekoga do smrti!" Vpraševali smo drug drugega: "Koga?" Zvedeli smo: "Pušnik, Bernard, je bil!" Zdelo se nam je nemogoče, a vendar je bila vest resnična. Mnogi so imeli solze v očeh. Mnogim je beseda zastala v grlu.

Bernard Pušnik je prišel v našo delovno organizacijo 24. februarja 1961. Nobeno delo mu ni bilo pretežko, zato se je hitro prelevil v dobrega rudarja. Že leta 1963 je opravil izpit za polkvalifikacijo in leta 1965 za kvalifikacijo. Ker je bil sposoben, so ga postavili za vodjo čela.

Bil je eden redkih, ki je bral želje iz oči. Ni ga bilo treba prositi za pomoč z besedami; sam jo je ponujal.

Večkrat je dejal: "Če si v jami previden, se ti ne more nič hudega zgoditi!" Previden je bil, toda le za hip je pomislil zgolj na drugo in pozabil na sebe, na varnost. Zaradi hipa nepazljivosti smo se 22. decembra za vedno poslovili od njega.

Iz naših vrst ga je iztrgala nič kolikokrat kruta, a vendar hkrati darežljiva jama. Toda ni nam ga vzela popolnoma. Ostal bo med nami; v naših pogovorih, v naših mislih. Njegovo ime bo ostalo zapisano med velenjskimi rudarji: ne le na papirju; v srcih vseh, ki jim je bil drag. Vsi smo ga imeli radi, najbolj pa njegovi najbližji sodelavci. Radost in spoštovanje sta se pri srečanju in pogovorih z njim začrtala na licih ljudi.

Krute resnice, da ga ne bo več med nas, smo se najbolj zavedli tisti ponedeljek, 22. decembra 1975, ko smo se poslovili od njega - človeka sodelavca, ki je z nami premagoval napore in z nami delil dobro in zlo — ob njegovem grobu. Z besedami je še posebej težko povedati tragedijo, ki je doletela njegovo družino.

Nekaj dni pred tragično smrtjo je praznoval svoj sedemintrideseti rojstni dan. To so leta, ko človek vstopa v premišljeno, zrelo dobo.

Ker njegovim staršem ni bilo dano, da bi ga lahko imeli pri sebi, je zmlada živel v bivšem Št. Janžu pri stricu; odraščal je v domačiji, ki stoji ob vznožju hribčka. Domačija je zagrnjena v žalost, kajti tisto soboto so pričakovali Bernardov obisk. Prišla je le vest: "Bernarda ni več!"

Ni bil vzor le pri delu. Svoji ženi Cvetki je bil v oporo in tolažbo, svojima otrokoma Tatjani in Petru zaupnik in vzgojitelj. Krušni materi, teti, ki je skrbela zanj z vso ljubeznijo, bratom in sestram je želel olepšati življenje.

Vsem skupaj je zapustil topel spomin, ki ostane. Pokazal nam je pot, po kateri naj hodi dober, pošten človek. Sodelavci se ga bomo spominjali tudi prek skrbi za obadva njegova otroka, ki jima ni bilo dano, da bi ju varovala tudi očetova roka.

Srečno, Bernard!

(Po besedi njegovih sodelavcev ob slovesu od njega 22. decembra 1975 pred hišo žalovanja v Tavčarjevi ulici 13 in na pokopališču v Podkrajju.)

Rešitev "Novoletne nagradne križanke"

Za nagradno križanko ob novem letu — objavljeno v glasilu Rudar, št. 11/1975 — smo prejeli 23 rešitev. Žal pa med rešitvami ni bilo niti ene pravilne. Tako nismo mogli nobenemu izmed reševalcev podeliti nagrade. Največ napak so reševalci naredili pri besedi IRWING (znan ameriški pisatelj), ki so jo pisali po večini z enojnim V.

PRAVILNA REŠITEV: Srečno novo leto; silvestrovanje; Marko, Ilek, Al; abstraktno; ZG, Ota, USA, W; Igalo, rarog, Irwing; sobarka, rekreator; trasant, janzenizem; ravb, Aida; Anaa, ah; smuka; tekač; duri; pas; ilnik; Zn, šjora; lasi, Asen; mrak, TGO, DO, TS; safari, UNO, Ebionit; kvirinal, poddoba; Aar, B, bas, Tea, rman; at, RL, kravata; Alnas, miši; dioda, rt, aga; zimske, aerokar; Golte, ozvezdja.

RUDAR — Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje — Rudarska 6, telefon h. c. 851 100.

Za organizacijo izdajanja in urejanja skrbi uredniški odbor v sestavi: Alojz Lipičnik (predsednik — RLV), Franc Švener (delegat — RLV), Ivo Petrej (delegat — ESO), Pavel Mejaš (delegat — RLV), Informacijska komisija TOZD TEŠ (komisijo sestavljajo: Maks Lomšek, Adolf Ošlovnik in Martin Tomše — kot delegat TOZD TEŠ iz te sestave sodeluje na sejah odbora le eden), Rafael Batič (urednik), Silvo Pešak (odgovoren za tisk), Teodor Jelen (odgovorni urednik), Lojze Filipančič (odgovoren za zvezo z neposrednim obveščanjem).

Stalni sodelavci uredniškega odbora so: Ludvik Mali (svetovalec), Stojan Saje (novinar), Andrej Rozman (stalni dopisnik), Romana Misja (tajnik glasila), Lojz Ojsteršek (fotoreporter) — iz REK Velenje, in Tone Šeliga — iz občinske konference SZDL občine Velenje.

Naslov uredništva: Velenje, Prešernova 5 (kadrovsko-socialni sektor, soba 31 — telefon interno 260).

Tiska TOZD TISK — Velenje, Foltova 10 ● Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno ● Izhaja po potrebi ● Naklada v višini staleža zaposlenih + 80 izvodov.

Uredniški odbor